

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fel évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, január 25-én.

25. száma.

Virágok a politikában.

Erdélyi száz asszonyok a király elé akartak járulni Bécsben. Köntösük gyász volt, ékeségük a bánat, de szöke fejük azért a bécsi pályaudvaron tüntető német testvéreknek bólongatott. Volt vigasság is a dologban.

És miért váltak el gyermekeiktől e száz anyák s miért férjeiktől e száz hülvesek? Miért követték Bécsbe a négy brassai tanárt s miért fognak a négy brassai tanárral oly gyorsan visszatérni? Tán Niobe szenvedése üzte őket, avagy a Gracchusok anyjának könnyeit hullajtották, mert az ő fiaikat nem hívják Gracchusoknak, hanem Lutznak és Wutznak?! . . Nem, ők nagyobb dologban jártak Bécsben. Késervük az, hogy Kronstadtot ezentúl Brassónak fogják hívni. Hivatalosan is, a városi tanács kiadványaiban is, minde nélkül, mikép a helynevekről szóló törvény mondja. Meghalt ugyanis Kronstadt; Schönsburg és Mediasch vele együtt temetkezik, a szöke asszonyok ezeket a halottakat akarták visszasírni. Gretchen-szívuk ezekért a nevekért lángol, melyeket a teuton lovagrend vitézei osztogattak nyolcz század előtt s melyeket most levert a kardjával egy másik sisakos vitéz: a magyar állam.

A Bécsset járó asszonyok szóval a nemzetiségi ellenakciózt tüntetik fel. Benső örömmel látjuk ennél fogva, hogy a nemzetiségi mozgalom virágokat is termel

néha; selymes, illatos asszonyokat, kik — más hasonlaltal élve — elsüllyedt régi városokból szállnak fel a politika vízszíne. mint Heine költeményeiben a sellők. Nedves hajukat, nedves szemüket meg is bámuljuk, de az apró hullámmozgástól csak nem indul nagy háborgásnak a tenger. Tizennégy nemzetiségi asszony kevés ahhoz. Visontai egyszer száz asszonyt vezetett deputációba, még sem lett a dologból semmi. Hiába itt a virág, hiába a sellő. Kivált ebben az esetben, mikor a száz asszonyok azért mentek Bécsbe, hogy a király ne szentesítse a törvényt; mikor naiv asszonylelkek, kik egy női gyülekezethez (csudálatosképen egyhangú) határozatából merítették erőt a törvényhozás ellen való harcra, azt akarják elérni, amit már sokkal hatalmasabb tényezőknek sem sikerült elérniük máskor; mikor röviden csak arról van szó, hogy az egész képviselői alkotmány megcsúfolását sirják ki tizennégy száz asszonyok. Előrelátható volt tehát, hogy ezuttal nem a spártai fiúk fognak paizs nélkül visszatérni, hanem az édes mamáik.

Az ilyen mozgalmakat különben is már kitanulta a magyar közvélemény és innen van, hogy a brassói női küldöttség a hazában nem okozott izgalmakat. Bizonyos állandó programjuk van ezeknek a nemzetiségi utaztatásoknak, miként ha a Cook kapitány irodája tervezte volna őket. A deputációk megalakulnak, meg-

beszélnek a toalett-kérdést, megválasztják a szónokokat, megfogalmazzák a felségfolyamodványt (ez tart legtovább természetesen), azután ügyelnek arra, hogy Budapestről Brucknak induljanak reggel, mert arra jár az étkezőkocsi. Következik Bécs. Ott következik a jelentkezés a kabinet-irodában, melynek folyamánai szintén ismeretesek. Letelefonoznak Bánffy-nak, hogy beleegyeznek-e a küldöttség fogadtatásába és a magyar ember nyugodtan így szól: „Most következik a Cook kapitány programjának utolsó pontja.” — Bánffy visszatelefonoz, hogy nem kell fogadni a küldöttséget.

A magyar ember azonban még más okból is nyugodt, mikor arról van szó, hogy a koronát a törvényhozás dezavualására akarják rábírní. A kormány ugyanis nem léphet mindig közbe a votum consultativummal, mert az ellenakció nem mindig lép föl olyan nyíltsággal, mint a brassói száz asszonyok. A magyar ember tehát a múlt tanúságain okulván, tudja, hogy a korona egyéb esetekben is és minden körülmények közt az a szimbólum marad, mely a saját értelmét, az alkotmány-szerződéshez való hűséget nem fogja megczáfolni. Abban hát pláne kevés veszedelem van, ha Bécsbe mennek tizennégy száz asszonyok.

Nyugodt magyarok, miért irunk mi mégis a száz hölgyekről ezen a helyen? Azért, mert a lovagias nemzetnek nem szabad megelégedni az udvariasság elemi

A bánat benyit.

Írta: Mikszáth Kálmán.
(Vége.)

Majd fölverték a házat a roppant örömtől. Berci csörgette az ötszáz krajezáros zacskót, magasan fentartva azt a közében; körül-tanezolta az asztalt, a Tinti pedig ágaskodott a zacskó felé, mely egy nagy darab rőpködő tudónak látszatott előtte. A fiu csak egyre inselkedett, a kutya csak egyre kapkodott, nosza a Berci is arra ugrott, erre ugrott, lejjebb eresztette, még följjebb emelte a zacskót: „Hop, hop, Tinti, kapd meg, Tinti.” Nekimelegedtek, nekiszilajodtak, széket, himző-rámát, szatyrot, poklot feldöntöttek a szobában és csak ugráltak, tánczoltak, mint a bolondok. Kopogott, dudörgött a padló a lábaik alatt, hogy rengett, mozgott minden butor.

Hát egyszer csak nagyot ugrott a Berci, de szörnyű nagyot és top, egy szivszaggató vonítás hangzott fel a nyomában: a cipője sarkával, teste egész súlyában rároppantott a Tinti lábára.

Rémülten tekintett oda. A Tinti apró vékony lába össze volt zúzva alul szilánkokra. Fent a csuklóban is kitört a helyéből. Vége van. A Tinti nem birt mozdulni, csak üvöltött, unkogott fájdalmasan. Rettenetes volt nézni

és hallani. Kis vézna teste reszketett, mint az ászpik.

Berci megmeredve nézte, némán, sápadtan, megüvegesedett szemekkel, melyekben a rémület ült. Rendkívüli érzések nyugtázták le. Benyitott hozzá az első bánat . . .

A kutya hanyatfekve meredt a pokróczon, három ép lába az égne meredt, a negyedik lelógott holtan, zuzottan, mint egy letört galy, mintha nem is az övé volna. Idétlen kölyök-hangja borzalmas volt amint nyöszörgött, miközben szomorú, megtört tekintetét le nem vette a megijedt fiuról, mintha mondaná:

— Jaj, mit tettél velem, kis gazdám!

Ezt már nem állhatta a kis bűnös, ösztönszerűleg fölemelte lecsüngő kezeit és eltakarta velök a két szemét, aztán odátántorgott egy székhöz, ráborult és elkezdett keservesen sirni.

A gyermek sirása messze kihangzott az éjszakába át az ajtókon és falakon. A szomszédok átjöttek tudakozódni: mi baja a Bercinek.

— Nagy szerencsétlenség történt — sutogta nekik a nagyobbik fiu. — Eltörte a Tinti lábát. Izzé-porrá zúzta az egyik lábát.

És a nagyobbik fiu is könyezett.

Az anyjuk tanácstalanul volt. Látván a nagy drámát, a Bercire támadt:

— Látod, látod, hogy megint mit tettél a nagy szelességeddel. Hát illik az? Hát nem fáj szíved a szegény állatért?

Dehogyan nem fáj, dehogyan; hiszen meg se lehetett állítani a sirásban. Az ő bánatához nem szabad hozzátoldani olyan nagy bánat az.

Észre is vette ezt az anyja, aki előtt az istenke egy kis ablakot tart nyitva, melyen át belát a Berci szívébe, más senki se tud arról az ablakról. Hát látta ő legott, hogy ott mi morajlik, hogy tengernyi keserűség s fordított a beszédjén sietve:

— No semmi az. Ne busulj, édeském. Hiszen nem akartad. Meg nem is lesz semmi baja a Tintinek. Tudod, hogy az ebcsontok beforrnak.

Fejét az ölébe vette, a könyeket, melyek átbarázdáltak maszatot, rőzsás arcocskáját, valóságos barázdákat, tiszta síkokat hagyva azon, lecsókolja. De a fiu sirt és egyre sirt, lassankint átnedvesedett az anyja keblén a ruhá, még a füzöderék is. Ennek már a fele se tréfa. Jaj, még a szíve szakad meg szegénykének.

— Nosza, Nelli, Róza, szaladjatok hamar valahol egy állatorvosért.

De hol lehet most későn este orvost találni. Meg kell a Homolkánét kérdezni. A Homolkáné mindent tud.

követelményeivel. Az udvariasság elemi követelménye tudniillik az volt, hogy a hölgydeputációról általában hirt adjunk. Az udvariasság fokozottabb követelménye azonban az, hogy a szöke szépségekkel első helyen foglalkozzunk. Mozgalmuk nem alkalmas arra, hogy az udvariasságon túl más érzelmeket, is keltsen.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

Báró Jósika Samu lemondása. A király személye körüli miniszter lemondásával kapcsolatosan több lap azt írta, hogy báró Jósika és Bánffy miniszterelnök között kiegyenlíthetetlen ellentétek merültek fel. Erre vonatkozólag a félhivatalos Bud. Tud. illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenti, hogy mindazok a híresztelések és kombinációk, amelyek báró Jósika lemondásának okául a közle és a miniszterelnök között felmerült nézeteltéréseket említene, tévedesen alapulnak. Báró Jósika és a miniszterelnök között mindvégig a legteljesebb volt az egyetértés. A volt miniszter lemondásának egyetlen oka megrendült egészségében keresendő, melynek helyreállítására előbb hosszabb szabadságot kért; most pedig beadta lemondását, mivel egészségének helyreállítása hosszabb időt vesz igénybe.

A báró Jósika Samu helyére megindult minden személyi kombináció önkényes föltevés, mert az a latere miniszteri állást báró Bánffy csak hosszabb provizórium után, a kabinet általános rekonstrukciója alkalmával fogja betölteni. Ellenben báró Apor államtitkár távoztása s helyére báró Fráter Miklós országgyűlési képviselő kinevezetése körülbelül bevégzett tény.

Pártértekezletek. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma délután 6 órákor tartotta meg szombatról elhalasztott értekezletét, amely iránt most sem érdeklődtek túlságosan a párt tagjai. Habár táviratilag rendelték fel a vidéki tagokat, mégis összesen csak tizenhárom jelentek meg és Thaly

Kálmán elnökle alatt tárgyalták a költségvetést. Ott voltak: Győry Elek, Meszlény Lajos, Tóth János, Leszkay Gyula, gróf Benyovszky Sándor, Pichler Győző, Boda Vilmos, Antal Pál, Illyés Balint, Putnoky Mór, Lakatos Miklós és Marjay Péter. A tárgyhöz többen szólaltak fel és végül elhatározták, hogy a költségvetést, a kormány ellen táplált bizalmatlanságból és pénzügyi szempontból, sem általánosságban, sem részleteiben *el nem fogadják*. A párt álláspontját rövid nyilatkozatban Thaly Kálmán fogja a képviselőház holnapi ülésén kifejezni. Kivüle mások is felszólalnak az általános vitában és mindannyian, a hagyományokhoz híven, erősen hangsúlyozni fogják a kormány ellen való bizalmatlanságukat. — Szó volt az értekezleten a Bartha-pártiak belépéséről is. Egyelőre azonban ez a kérdés függőben marad. Bizonyos azonban, hogy a jövő parlamenti akciókban a két párt együtt harcol. A Bartha-párt különben ma nem is tartotta meg mára hirdetett értekezletét. — A költségvetés részletei tárgyában a függetlenségi párt még több értekezletet tart.

A néppárt ma este szintén tartott értekezletet Molnár János elnökle alatt. Kimondták, hogy a költségvetést még általánosságban sem fogadják el, nem ugyan elvi szempontból, hanem azért, mert a kormány ellen nagyfokú bizalmatlansággal vannak. Tavaly eltekintettek a bizalmi kérdéstől, a kormánynak ama többszörös kijelentésére, hogy a költségvetést nem tekintik bizalmi kérdésnek. Most azonban ennek daczára sem szavazzák meg a költségvetést. A párt álláspontját gróf Zichy János fejté ki a képviselőházban s a vita során többen is felszólalnak a párt részéről.

Diósgyőr kezelése. A kormány körében fölmerült a terv, hogy a diósgyőri magyar királyi vas- és acéltügyár kezelése a kereskedelmi miniszterium ügyköréből a pénzügyminiszteriumba vitessék át és így módon az összes állami vasművek kezelése egy helyen központossíttassék. A pénzügyminiszteriumban most dolgoznak a terv tanulmányozásán. Együttal megemlítjük azt is, hogy az állami vasműveknek, vagy azok egyik-másik csoportjának eladására vonatkozó hírek alaptalanok.

Az őrlési forgalom. Szélnék eresztették azt a hírt, hogy a magyar és az osztrák kormány kapcsolatba hozták egymással az őrlési forgalom és az osztrák járadékadó kérdését, mondván, hogy a ma-

gyar kormány hozzájárul az őrlési forgalom megszüntetéséhez s viszont osztrák részről elrendelik majd, hogy a magyar papírok Ausztriában exentul is adómentesek legyenek. Ez a híresztelés teljesen alaptalan. A két ügy között nem volt és nem is lesz semmiféle kapcsolat. Az őrlési forgalom egyáltalán szóba sem került az utolsó tanácskozások alkalmával, annak sorsa változatlan, ellenben arra igenis alapos a remény, hogy Ausztria velünk szemben rövidesen megszünteti a járadékadó behajtását, még pedig minden ilyenmű ellenszolgáltatás nélkül, egyszerűen a reciprocitás alapján.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv előkészítése tárgyában alakított állandó bizottság szombaton Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt, a második teljes ülést tartotta meg. A szerkesztő-bizottságnak a tervezett főbeosztásra vonatkozó megállapodása volt a tanácskozás tárgya, amelyhez többen szólaltak fel. Végül kijelentette a miniszter, hogy a tanácskozáson felhozottakat tekintetbe veszi és méltányolja. A szerkesztő-bizottság viszont tegnap tartotta meg heti ülését ugyancsak Erdély igazságügyminiszter elnöklése alatt. A dologjog általános része felett folytatták a vitát és különösen az a kérdés foglalkoztatta a bizottságot, vajon csak a testi tárgyak, avagy a hasznosítható természeti erők is (hő, villanyosság stb.) nyerjenek-e a dolgoknak megfelelő szabályozást.

A szász asszonyok Bécsben.

A hazaárulásban és memorandumban operáló szász menyecskék és lányok mozgalma különböző irányban kezdi foglalkoztatni a közvéleményt.

Első sorban ma lett közhírré a különös felségfolyamodvány, melyet, mint megirtuk, egy brassói deputáció már tegnap föl vitt Bécsbe, ahol is mindaddig előszobázik a Hofburgban, míg a magyar kormány véleménye meg nem érkezik Budapestről, mely szerint az alkotmányos miniszterelnök ajánlja, vagy ellenzi ő felségénél a rossz utakon járó küldöttség elfogadását.

Kétségtelen, hogy a politikai tánczra perdült szász hölgyek ezúttal nem hazát, hanem petrezselymet fognak árulni.

A szász mozgalmakról ma egyébként a következő tudósításokat kaptuk:

Fel is jött nyomban a Homokáné. Mondta, hogy ösmer egy állatorvost itt a szomszéd utcában, ő szokott rá mosni: de az csak dél előtt állatorvos, így este már csak állat.

Vette a nagykendőjét, átszaladt hozzá és otthon találta, de holtrezegen. Róza, Nelli tehát szétszéledtek a városba, rendőrtől, éjjeli baktarektől kérdezősködve állatorvos után.

Ezalatt a telefon is egyre berregett, csengett és vitte a szót gyorsan az állatgyógyintézetbe, a redakciókba, az ismerős újságírókhoz nem tudnak-e valahol egy sürgősen kapható állatorvost.

Berczi pedig sirt, sirt, a vacsorához hozzá se nyúlt, az orrocskája megdagadt, a szeméit már véresre marták a sós könyvek, de nem lehetett a keserves, egyre jobban előtörő zokogását megállítani, csak néha tekintett át lopva a nyöszörgő és reszkető kutyára.

Ah, rettenetes! A kutya mindig csak őt nézte a fekete borókaszemével.

— Engem néz! Engem vádol! — tördelte a Berczi fuldokló hangon és jajveszékésbe tört ki.

Mikor éjfél tájban haza került, valóságos felfordulást találtam a házban, a cselédek jöttek-mentek, csapkodták az ajtókat, ott bent pedig a nappaliban az egész család sirt. Berczi a kutyát siratta és a kezeit tördelte. A nagyobbik fiu meg az anyja pedig a Berczi bánatát siratták.

De szerencsére épen jött már az állat-

orvos is. A Róza felhajkurászott egyet valahol az Erzsébetvárosban.

Mogorva öreg ur volt boglyas czilinderkalappal, nagy bajuszzsal, a nyaka össze volt kötözve különféle tarka kendőkkel.

— Hüm, hüm — kezdé — mi az a sürgős baj? Hol az a kutya? Hm? Mi az a kutya? Hm?

Megmutattuk neki a kutyát.

— Ostobaság! — szólt ingerülten egy megvető kézlegyintéssel. — Hiszen ez nem is rattler, ez csak félrattler. Hát ezért költöttek fel engem? Ez a kutya nem ér őt garast se.

— De nagyon szenved, orvos ur — csilapítá a feleségem.

— Szenved? Hát hadd szenvedjen. Azért kutya. És csak félrattler. Mit akar egy félrattler? Az orvos nem arra szerzi a diplomáját, hogy félrattlereket gyógyítson. Nem érdemes ezt gyógyítani. Hm.

— Igaz, orvos ur, de mikor a fiué. Ezé a kis fiué...

Az anyja ezzel akarta a Tinti rangját emelni, de az állatorvos rá se nézett a fiúra, hanem a cipője orrával megpiszkálta a Tintit, amire az még fájdalmasabban kezdett remegni és üvölni.

— No, hát hozzanak közelebb valami világosságot. Ha már itt vagyok, megnézem, hogy mi történjék vele. Agyonütendő leszen-e vagy gyógyítandó?

Berczi most felugrott és a doktor elé állott merészen:

— Ezer forintot adok, ha meggyógyítja! kiáltá hevesen.

Az öreg doktor elmosolyodott. Oda vitték neki a zsinóros villanylámpát, de az abban a perczen kialudott, épen kiégett a körtéje.

— Ostobaság — morogta a doktor. — Az utolsó komoly találmány a koppantó volt. Hm. Ami azóta jött, az mind nem ér semmit. Hm.

Gyertyákat gyújtottak, megnézte a kutya lábát és így szólt. Berczi mohón leste minden szavát:

— Egy hét múlva szaladni fog a kis bestia.

Nagy teher esett le a gyermek lelkéről. Az orvos gipszbe tette a kutya lábát, aztán bekötötte.

— Láza van — mondá — de holnap az is megszűnik. Csak szépen hagyják így és adjanak neki enni.

Berczi most előhozta a zacskót, amelyben a Tinti szabadsága volt és odanyomta a doktor markába.

Nem volt egészen ezer forint, csak öt forint, de a jó doktor megelégedett ennyivel is. Egy félrattlerért ez is sok. Hm.

Most egy kicsit lealmult a Berczi bánata és le hagyta magát vetkőztetni, az ágyba ment, de nem tudott elaludni. S mikor már azt hittük, amint egyre csöndesebb lett a pihéges,

Az asszonyok küldöttsége.

Bécsből táviratozzák: Tegnap délután két óra felé megérkezett ide a szász asszonyok tizenkéttagú küldöttsége, hogy a királynak a magyar helységnevekről szóló törvény ellen memorandumot nyújtson be. A küldöttség fogadására, melyet két nagyszabású tanár vezet, megjelentek a pályaúdváron a Bécsben lakó szászok s különösen diákok, akik a vonat megérkezésekor hoch-kiáltásokban törtek ki.

Miután a helygyek kiszállottak a kocsikból, a diákok a „Saehsenuelleit” önékelték, mire *Trepper*, a szász diákok egyesületének elnöke és *Gerstgasser*, az Ostdeutsche Rundschau szerkesztője beszéddel üdvözölte a küldöttséget.

Ma még öt helygy érkezik Bécsbe, kik csatlakozni fognak a küldöttséghez.

Ha az uralkodó a küldöttséget fogadná, *Fritsch* asszony lesz a küldöttség szónoka és ő fogja átnyújtani az emlékiratot.

A felségfolyamodvány.

A szász nők brassói gyűlésének felségfolyamodványa így hangzik:

„Felség!

Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk!

Attól a mély aggodalomtól és fájdalomtól lényujtra, mely e napokban drága hazánk, Magyarország minden nem magyarajku lakóján árezeg, inercsziünk Felséged színe elé járulni és kérésünk meghallgatásáért esdeni.

A magas magyar kormány által az országgyűlés elé terjesztett és elfogadott törvényjavaslat mely a „helységnevekről” szól, városainkat, községeinket és falvainkat elődeinktől öröklött német neveitől akarja megfosztani, a bennök testet öltött, hét százados, munkában és szolgálatokban gazdag mult emléket eltörölni és erdélyi hazánk német hangzását megsemmisíteni.

Ami alkotmányos uton lehetséges volt arra, hogy a népünket és neveinket fenyegető szegyeent elhárítsák, megtették népünk férfiai: a városi és községi testületekben, a szász választókerületek összejöveteleiben felháborodástól lángoló szavaktól tiltakoztak a törvényjavaslat ellen; felhívták országgyűlési képviselőinket, hogy az ellen határozottan állást foglaljanak és lépjenek ki a kormánypártból, mely képes volt egy ily — nemzeti önérzetünket mélyen sértő — törvényjavaslatot elfogadásra ajánlani. Most, hogy minden alkotmányos eszköz ki van merítve — látjuk férjeinket és atyáinkat

hogy elaludt, egyszerre csak megint fölsírt keservesen.

— Mi bajod, Berezi? Mi lelt, kis bogaram? Fáj valamid?

— Eszembe jutott, hogy a Tinti nem fog szeretni többé.

— Ugyan, ne beszélj. Dehogy nem fog. Elfelejté. Hidd meg, hogy elfelejté. Megint csak olyan jó pajtások lesztek.

De a Berezi sehogysem bizott ebben. Csóválta a fejét és újra sirt, fúdkolva, göröcsösen, hogy a Tinti most már gyűlölni fogja őt.

— Oh, mama, mama! Mit ér már én neked a világ, ha a Tinti nem fog szeretni?

Az anyja az ágya szélére ült és simogatta a haját, a homlokát, törülgette a könnyes szemecskéit, csuromviz lett a zsebkendője, beszélt neki történeteket hü kutyákról, kik a gazdájuk sirján haltak meg, kik a csatákba is együtt mentek urukkal és nyalták annak a kezét, habár megrugta őket. A történetek láthatólag lecsendesítették vagy kifárasztották, nem sirt többé.

— Mama, gyujts gyertyát, kérlek.

— Minek, fiam? Hiszen most alvás ideje van.

— Látom a Tinti rám szegzett szeméit a sötétben — szólt borzadályllyal — gyujts gyertyát, hogy ne lüssam.

fájdalomtól megtörve, mivel nem voltak képek ősünk örökét, becsületét megmenteni.

Mi, szász asszonyok, akik az oltárnál esküt tettünk, hogy férjeinket sem veszélyben, sem lelki szükségben nem hagyjuk el, és mi szász hajadonok, a kik a negyedik parancsolatra gondolunk, mely azt rendeli nekünk, hogy atyáink nehéz gondjait, aggodalmuk terhet enyhítsük, mielőtt a törvényjavaslat Felséged szentesítése által kötelező törvényerőre emelkednék, Felséged atyai szívéhez fordulunk, melyvel Felséged istenáldta ötvenéves uralkodása alatt népünk szíve nem szűnt meg szeretetben és hűségben együtt-dobogni, és könyörgünk, kegyeskedjék Felséged megnyugtató, hogy népünkétől és annak multjától a fenyegető jogtalanságot elhárítja legkegyelmesebben és a „helységnevekről” szóló törvényjavaslatot legmagasabb szentesítésében ne részesítse.

Isten áldja és tartsa Felségedet!

Isten áldja és tartsa Hazánkat!”

A felsült tüntetők.

A helységnevekről szóló törvényjavaslat ellen a *segesvári szászok* is akartak tiltakozni s ezért tegnapra népgyűlést hívtak össze. A szászok azonban arra a meggyőződésre jutottak, hogy a nagy agitáció dacára se lesz e népgyűlés megtartható, mert a választók a meghívást nem akarják tudomásul venni. Az utolsó órában tehát a következő hirdetést tették közzé:

Az e hónap 23-ára egybehívott segesvári népgyűlést egyelőre elhalasztják, mert a segesvári választókerület több helyiségében *himlőjárvány* ura kodik.

Józan ítélet.

Mig a hazai szászóság ekként fészkelődik, az alatt, mint már jelentettük, a németországi sajtóban a józan, higgadt felfogás a magyar helységnevtörvény tárgyában mindjobban terjed. Legújabbban a *Dio Post*, előkelő berlini lap, a helységnevtörvényről szóló cikkben arra a konklúzióra jut, hogy a törvénynek még sem a tervszerű magyarosítás a célja, mint azt különösen az osztrák sajtó állította, hanem a községneveket összetévesztések ellen akarja megóvni s legalább a nagyobb puszták és tanyáknak birtokosaiktól független, állandó elnevezést kíván biztosítani.

Konstatálja a cikk, hogy a törvény a puszták elnevezését az érdekeltekre, különösen a községi

— De hiszen a Tinti a cselédszobában van. Oda vitte a Róza.

— Mindegy, mégis látom. Rám néz a Tinti szemrehányón.

— Hunyd be a szemedet, próbálj elaludni, gyermekem és mingyárt nem látsz semmit.

— Ha behunynom a szememet, úgy is látom. Csak te gyujts gyertyát, mama. Félek, félek a Tinti szeméitől.

Magára huzta a paplant, vaczogott a foga:

— Hamar gyujts gyertyát, mama!

Meg kellett gyujtani a gyertyát, így aztán el tudott beszélgetni, míg végre hajnal felé elnyomta az álmot, miután a bánat kifárasztotta, meggyőltörte. De ez az álmot is szakgatott volt, hánkolódott ide-oda, néha nehéz sóhaj szállt föl a melléből, fölriadt, egyszer-egyszer valami idegenszerű szavakat mormogott — nem ért ez az álmot semmit.

Mikor a reggelit behozták, ő még aludt. De a Tinti, mint máskor mindig, most is beosont a cseléddel az ajtón és a három lábával nagykinosan fölmaszott a kis pajtása ágyába, mellé feküdt, ugyszólván alája bujt és az egyik egészséges első lábát hanyagul áttette a gyermek hófehér meztelen karján.

Berezi a vézna kutyatest érintésére fölriadt és egy örömsikoltással kiáltá ki nekünk a nyitott ajtón át a nagy hirt:

— Képzéjétek . . . szeret.

közégre bizza, míg a községek elnevezése fölött való döntés a belügyminisztert illeti meg ugyan, de a községi községeknek messzemenő befolyás biztosítatik. Gondoskodva van róla — ugymond — hogy ott, ahol a nem magyar elem van többségben, ennek kívánságai teljesen érvényesüljenek.

A törvény célja tehát nem a magyarosítás s ez nagyobb mértékben tényleg nem is fog bekövetkezni ott, ahol a lakosság kívánságának meg nem felel.

KÜLFÖLD.

A cseh tartománygyűlés ma nem a nyelvkérdéssel foglalkozott ugyan, hanem a budget-provizóriummal, de azért a németek és csehek elhalmozták egymást szemrehányásaikkal. Dr. *Schüttlernek* az a nézete, hogy az ország pénzügyi helyzete a cseh többség felülkerekedése óta vált egyre rosszabbá. Dr. *Pippich* éppen az ellenkezőről van meggyőződve: a szomorú pénzügyi helyzetet az okozza, hogy a németek ragaszkodnak a centralizmushoz. *Vasaty* felszólalása után a budget-provizóriumot elfogadták. Mellette szavaztak az ifjú csehek és a nagybirtokosok, míg a németek nem vettek részt a szavazásban. — A tartománygyűlés tanácskozásai különben egy lovagias affaire-re is adtak okot. *Pinkász* cseh képviselő beszéde alatt ugyanis *Wolf* közbekiáltotta:

— *Rendőri szolgák nemzete!*

Ezért *Pinkász* elküldte *Wolf*hoz segédeit.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítások.)

A mai nap szenzációi Berlintől Algirig terjednek. A német birodalmi gyűlésben *Bülow* államtitkár kijelentette, hogy Dreyfus és valamely német közeg között *soha semmiféle összeköttetés sem állott fenn*; a francia kamarában *Jaurés* heves támadást intézett a kormány ellen; *Algirban pedig valóságos forradalom ütött ki.*

Vita a kamarában.

A francia kamarában ma folytatták a Dreyfus-ügy fölött megindult vitát, amely szombaton oly szenzációs parlamenti verekedéssé nőtt ki magát. Ámbár nagyon tartottak attól, hogy a szombati jelenetek ismétlődni fognak, mindeddig semmiféle hasonló szcénára nem fordult elő. Gróf *Bernis* jelen sincs az ülésen. Az ülésterem különben egészen megtelt és a képviselők egymás közt élénken társalognak.

Jaurés egész nyugodtan folytathatja interpellációja indokolását. Szemére veti a kormánynak, hogy még esetleg a Zola-perben is úgy vissza akar élni a titkos tárgyalással, amelyeket csak valódi közérdekből volna szabad tartani, mint a Dreyfus- és az Esterházy-perekben. Ha nem merik a két hadi törvényszék eljárását, amelyet pedig minden oldalról támadnak, a polgári esküdtszék bírálata alá bocsátani, ez azt jelenti, hogy a hadsereg vezetői önmaguk bírái a maguk cselekményeinek és hogy ők a bíróságok felett állanak. Pedig hát ők is a törvények és a kormány alatt állanak.

Mindinkább kézzelfoghatóvá válik az az igazság, hogy a *magas katonai állásban lévő egyénekkel szemben napról-napra nehezebb az igazi demokratikus álláspontot megvédelmezni.* (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Jaurés ezután így folytatta: *Kérdem a kormányt, igaz-e az, hogy titkos tárgyalás közepette olyan iratot juttattak a bíróság kezei közé, melyet sem a védő, sem a vádlott nem látott? Igen vagy nem?*

Méline: A szószékéről e kérdés vitatásába bocsátkozni nem lehet. (Helyeslés a középen. Ellenzés a baloldalon.)

Jaurés: A kormány a kétszínűséget folytatni akarja! Hisz tudjuk jól, hogy pártoskodások sokszor fordultak elő ítélelhozatalnál, különösen szociálistaperekben.

Ha nemzetközi szempontok miatt nem ítélezhetünk francia törvények szerint az árulók felett, ugyan miért áldoztunk akkor annyit a külügyi képviselőnkre?

Németország ugyancsak másra taníthatná meg a kormányunkat! Hát ott miért tárgyalta a legnagyobb nyilvánossággal a Tausch-féle pert? Miért volt ott bátorsága a kormánynak az összes kulisszatitkokba betekintést engedni az egész világnak?

Németország példája hatalmas önértékről és büszkeségről tanuskodik, csak hogy az ő példáját a mi minisztériumunk nem meri követni. De ez még nem minden. És különben, miért is követelték a titkos tárgyalást.

Brisson elnök (félbeszakítva a szónokot): Talán szíveskednék a képviselő ur jogerős ítélettel eldöntött ügyekre vissza nem térni? Kérem, szíveskedjek e pontban tartózkodni.

Jaurés (folytatja beszédét): Csak konstatálni akartam azt, hogy a titkos tárgyalásban fölhozott bizonyítékok jöresze, amelyek a nemzeti védelemre vonatkoznak, a kormány lapjaiban nyilvánosságra hozattak. A bordereaut közzétették, azt a zárt levelezőlapot, melyet a hadügyminisztérium kém-osztálya Esterházyhoz intézett, nyilvánosságra hozták. Hát akkor miért ne lehetne a közönséget a többi részletek iránt is megnyugtatni?

Becsületesemre mondhatom, ha a dolog fölül bizonyosságban volnék, semmiféle kétkedésnek nem adnék kifejezést. Csak hogy a közzétett adatokból bizonyosságot szerezni nem tudtam. Azt a tenyet, hogy a Dreyfus-akták közt még sok titkos fasciculus van, nem dementálták. Az Esterházy-pör feletti kételyek eloszlatására a kormány nem tesz semmit és ez a francia kormánynak éppen nem méltó eljárás. A kormánynak nem áll jogában a védelem biztosításait bármely tekintetben is korlátozni és ebben a tekintetben követtek el igazságtalanságot. Most, hogy *faji és vallási kérdéseket vegyítenek az ügybe*, helyénvaló rámutatnunk arra, hogy mikor a Keleten a katolikusokat mérszárolták, mi azokat védelmeztük anélkül, hogy kérdeztük volna, hogy katolikusok-e? A kormány kétértelmű eljárásával ezeket a problémákat megoldani nem lehet. A titkos tárgyalások célja csak az, hogy a vezérkar tisztjei közt fennálló vélemény-különbséget eltakarja, mert hiszen ez ügyben azok egymást vádolták. (Ellenmondás a középben). Ha a Zola-pörben a kormány magát határozatlannak mutatja, azzal csak azon gyöngeségről tesz tanúságot, amelyben a republikánus szellem évek óta színlődik.

Jaurés végül szemére veti a tübbségnek, hogy a köztársaságot a katonai és klerikális reakciónak szolgáltatja ki. Beszédét azzal a kijelentéssel fejezi be, hogy a szociálisták meg fogják védeni a köztársaságot.

Méline miniszterelnök kijelenti, hogy minden választ elutasít, mert a kormánynak nincs joga az ország igazságszolgáltatásának helyét elfoglalni. (Tetszés.)

Lanjuinais (jobboldali) kéri, hogy a kormány vessen véget a Dreyfus-szindikátus utálatos üzemének. Szólo fejtetői a német zsidóknak Franciaországba való betolakodását és követeli, hogy a kormány indítsa meg a büntető eljárást a hadsereg főtisztjeinek rágalma-zói ellen.

Méline azt mondja, hogy a kormány megteszi kötelességét. A fennálló törvények elegendők az ország nagy érdekeinek megóvására. (Tetszés.)

Goblet szemére veti a kormánynak, hogy Cavaignacnak bántortalanul válaszolt. A kabinetnek formálisan ki kellett volna fejeznie azt a meggyőződését, hogy Dreyfus bűnös és nem szabad Esterházy ellen, aki ártatlan, pört indítani. Szólo végül azt mondja, hogy a minisztérium azért üldözi Zolát, hogy a jobboldalnak tessenek.

Méline azt feleli, hogy a kormány a Dreyfus-pör ügyében nem közölhetett semmit anélkül, hogy a legnagyobb törvényteleniséget ne követte volna el. (Tetszés.) A miniszterelnök appellál mindazokra, akik Franciaországot szeretik. (Tetszés.)

A vitát erre berekesztik.

Bauzel indítványára kimondják 375 szóval 171 ellen. hogy a kormány nyilatkozatait helyeslik. Ellenben **Gendrenak** azt az indítványát, amely szerint a kamara sajnálatát fejezné ki afölött, hogy a kormány nyilatkozatai bántortalanok voltak, 301 szavazattal 140 ellenében elvetik.

A kamarai ülésen **Baudrie** képviselő nagyon rosszul lett, összeesett és alétan terült el a földön. A képviselők a legnagyobb izgatottságban szaladtak oda és vitték ki a teremből. Az orvosok epileptikus rohamnak tulajdonítják a rosszullétet.

A parlamenti botrány.

A szombati parlamenti botrányról érdekesen nyilatkozik a szociálista **Gérauld-Richard**, akinek közbelépésére keletkezett a verekedés. **Gérauld-Richard** egy újságírónak a következőket mondta el:

— **Bernis** gróf már hetek óta sértegetett bennünket; a minap a kultuszminisztérium költségvetésének tárgyalásánál is azt kiáltotta nekünk:

— Benneteket eladták a zsidóknak!

Az ellőle közbeszólásokat megtáviratozták az összes vidéki újságoknak és a leggyávabb embereknek kellene lennünk, ha az ilyen sértéseket el-tűrnők. Midőn gróf **Bernis** múlt szombaton **Jaurés** közbeszólásával félbeszakította, eltökéltem, hogy e miatt megboszulom magamat. Hallottam, amint gróf **Bernis** ezt mondta **Jaurés**-nak:

— Ön is a Dreyfus-szindikátusnak tagja!

Egyelőre beértem azzal, hogy azt kiáltottam **Bernis**-nek:

— Ön nyomorult ember!

Azonban **Jaurés**, a ki nem értette meg jól **Bernis**et, arra kérte őt, hogy ismétlje imént mondott szavait s midőn **Bernis** újra azt mondta, hogy **Jaurés** a Dreyfus-szindikátusnak tagja, oda rohantam hozzá, hogy őt megfenyítsem. Barátjai közbevetették magukat s bennünket szét akartak választani. Én torkon akartam ragadni, de a köz-tünk levő nagy távolság miatt ezt nem tehettem; erre aztán fölemeltem jobb kezemet és tenyeremmel ar-czul ütöttem. Ebből állott az egész; számos képviselő hozzánk rohant és szétválasztott bennünket. Egyébre nem emlékszem; amikor az ember heves fölindul-lásában követ el valamit, nem emlékszik vissza cselekedetének minden egyes mozzanatára. Csak azt tudom, hogy **Bernis** megsértette **Jaurés**et és hogy én **Bernis**et emiatt megfenyíttem. Ezt esőp-pet sem sajnálom, sőt szerencsét kívánok magam-nak hozzá. Csak azt az egyet sajnálom, hogy az izgalmas jelenet miatt berekedt a hangom, pedig még ma este beszélnem kell választóim előtt.

Ugy látszik, hogy a szombati verekedés miatt nem lesz párbaj; legalább eddig nem kapott **Gérauld-Richard-Bernis**től kihívást. Másrészt **Jaurés** ma a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Midőn gróf **Bernis**-nek sértő közbeszólása után azt mondtam, hogy nyomorult ember, az volt a szándékom, hogy neki e szavamért lovagias elég-tételt adjak: azonban **Bernis** azzal, hogy orvul megtámadott és megütött, a lovagias elégtételvévesen kívül helyezkedett. Nem ismerem őt többé.

Bernis eljárását mindenki elítéli s még azok is **Jaurés**hoz fordulnak szimpátiájukkal, akik kü-lönben **Bernis** politikai elveit vallják.

Bülow államtitkár nyilatkozata.

A német birodalmi gyűlés mai ülésén **Bülow** államtitkár kijelentette, hogy a Dreyfus-ügyről csak végtelenül óvatosan szólhat, mert ez a francia ügyekbe való beavatkozásnak volna tekinthető. Ugy véli, hogy annál nagyobb tar-tózkodást kell tanusítania, minthogy várható, hogy a magában Franciaországban megindi-tott pör az ügyre világosságot fog deríteni. Határozottan kijelenti, hogy **Dreyfus exkapi-tány és valamely német közeg között soha semmiféle viszony vagy összeköt-tés fenn nem állott**. A papirkosárban talált levél története sohasem játszódott le. Az államtitkár meglepődéssel konstatálja, hogy az ugynevezett Dreyfus-affér a Németország és Franciaország közt fennálló nyugodt viszonyt nem tudta megzavarni. A szónok hozzát teszi, hogy ő *mitsem tud Dreyfus kapitánynak Elzász-Lotharingiába való utazásairól*, még kevésbé arról, hogy a nevezettet ez alkal-makkor német részről különös kedvezmények-ben részesítették volna.

Forrongás Algirban.

Algir, január 24.

A nép reggeli 9 óra körül értesült arról, hogy egy zsidó egy spanyol embert a nyaká-késsel súlyosan megsebesített. Azonnal csődül-le támadt és a tömeg kirabolt egy zsidó üzletet.

Algir, január 24.

Arra a hírre, hogy egy zsidó-boltot ki-fosztottak, **Lepine** kormányzó két dobossal és hat zuávval azonnal a Bab-el-Onet utczába ment és erőlyesen felszólította a népet, hogy óvja meg a rendet és nyugalmat. A tömeg az arkádok alatt torlódott össze és azt kiabálta: — *Mondjon le! Vesszenek a zsidók!*

Déltájban **Lepine** kormányzó visszatért a palotába. Azt állítja, hogy egy székét dob-tak a kormányzó felé. **Lepine** megőrizte nyugalma és csillapítani igyekezett a népet. A tüntetéseken benszülőttek is részt vet-tek. Egy tekintélyes zsidókereskedőt meg-támadtak és össze-vissza vertek. Mintegy husz letartóztatás történt. A külföldieket, akik részt vettek a tüntetéseken, haladéktala-nul kiutasítják.

Algir, január 24.

A város jöresze lángokban áll. A revoluczió valósággal kitört. Az utcai harcokban száz ember lelte halálát. A kormány ugyan tagadja e szomorú állapotokat, mindazonáltal Pá-risban a lapok külön kiadásai hirtet-lik az algiri forradalmat.

Páris, január 24.

A Havas-ügynökség jelenti, hogy **Jaurés** képviselő táviratot kapott Algirból, amely szerint ott komoly események történtek. Ezzel szemben a Havas-ügynökség konstatálja, hogy egy, délután 3 óra 45 perczkor feladott távirat szerint, abban az órában aránylag nyugalom uralkodott Algirban. Egy másik, 5 órai, táv-irat szerint az összes tereket katonaság őrzí. Volt néhány tüntetés, de komolyabb incidens nem történt. A zsidók boltjai zárva vannak.

A budapesti demokraták — Faure Felixhez.

A Dreyfus-ügyben ma Budapesten is történt egy enuncziáció. A demokrata-kör ugyanis a kö-vetkező táviratot küldte a francia köztársaság elnökének:

Elnök ur!

A budapesti demokrata-kör bámulattal el-telve küldi szerencsekívánatait a francia nem-zetnek, amely fia közé számíthatja az ember-szeretetnek és igazságnak oly nemes és fenséges bajnokát, mint **Zola** Emil.

A budapesti demokrata kör szerencsésnek érzi magát, hogy erről önt, mint a francia köztársaság elnökét, értesítheti.

TÁVIRATOK.

A koalíció indítványai.

Zágráb, január 24. A horvát országgyűlés mai ülésén a koalíció, amely ma megint teljes szá-mal megjelent, két sürgős indítványt terjesztett elő. Az egyik az ügyrend megváltoztatását, nevezetesen a kizárási intézkedések enyhítését illeti, a másik pe-dig bizalmatlanságot szavaz az elnökségnek és felszólítja, hogy mondjon le. Az utóbbi ellen gróf **Erdődy** és társai ellenindítványt tettek, amely szerint a ház bizalmat szavaz az elnökségnek és áttér a napirendre. Ez indítványok felett azon-nal szavaznak és a koalíció indítványait 37 szóval 18 ellenében elvetik. Az ügyrend módo-sítására vonatkozó indítvány sürgősségét elvetették, magát az indítványt pedig a tartománygyűlési ügyek bizottságához utasították.

A német külügyi államtitkár jelentése.

Berlin, január 24. A birodalmi gyűlés költ-ségvetési bizottságában **Bülow** külügyi államtitkár kijelentette, hogy az az ellenőrzési tervzet, amelyet a pénzügyi megbízottak a görög pénzügyminiszterrel egyetértően dolgoztak ki, most a kabinetek és a görög kormány előtt van határozathozatal végett. Az államtitkár reméli, hogy Görögország belátja, hogy a pénzügyi ellenőrzés Görögország érdekét

szolgálja, mert az ellenőrzés nélkül nem kapná meg Görögország a hadikárpótlásra és egyéb czélokra szükséges pénzt. Görögország jövője hitelének helyreállításától függ.

Azokat a tárgyalásokat illetőleg, amelyeket a dél-santungi német hittérítők meggyilkolásáért való elégtétel ügyében folytatnak, az államtitkár a következőket jelentette ki: I. A santungi kormányzót elmozdították. Azonkívül hat santung-tartománybeli főtisztviselőt, akiket Németország jelölt ki, áthelyeztek és megbüntettek. A gyilkosságban magában részes gonosztevők ellen megindították a bűnvádi eljárást. II. A kínai kormány megígéri, hogy a misszió által a szenvedett anyagi kárért követelt 3000 taelt megfizeti. III. A meggyilkolt hittérítők haláláért engesztelésül három templomot állítanak fel és azokat császári védőtáblával látják el. A kínai kormány minden templom czéljaira 66 ezer taelt utalványoz ki, azonfelül ingyen telket ad az építésre és 24.000 taelt utalványoz ki a tsao-tsou-fui katolikus prefektúra számára építendő hét lakóház költségeire. IV. A német misszió védelmére külön császári ediktumot bocsátanak ki. A kínai kormány — mondá az államtitkár — ezzel eleget tett minden követelésünknek ebben az irányban. A német kormány azt hiszi, hogy ezzel megtett minden szükségeset a történetek megtorlására és egyúttal arra, hogy a jövőben hasonló dolgok ismétlődésének eleje véssék.

Orosz ezredék új nevei.

Bécs, január 24. A Politische Correspondenz jelenti Pétervárról: A hadügyminiszter elrendelte, hogy a Kexholm-testőrezred első százada, melynek Ferencz József a tulajdonosa, ezentúl az *Ausztria császára ő Felségének százada* nevét és a III. Frigyes Vilmos nevét viselő pétervári testőrezred első százada a *Német császár ő Felségének százada* nevét viselje.

A kenyérhiány.

Gallipoli, január 24. Tegnap este mintegy hatszáz ember tüntetést rendezett. Fenygették a községi hatóságot a kenyérhiány miatt. A tüntetők összezuzták az utcai lámpások üvegeit és felgyújtottak egy hatósági épületet. Néhány befolyásos polgár segítségével a rendőrség helyreállította a rendet. Harminchat embert letartóztattak.

A korcsolyázás áldozatai.

Lausanne, január 24. Berney ügyvéd és egyetemi tanár és két fiatal leány alatt tegnap korcsolyázás közben a Joux-tavon beszakadt a jég. Mindhárman a vízbe fulltak. Berney és az egyik leány holttestét megtalálták.

A pestis.

Bombay, január 24. Ma 129 ember betegedett meg és 131-en haltak el pestisben. A múlt év ugyane napján a megbetegedések száma 62, a halálosoké 55 volt. A kórházakban most 770 pestises beteg van.

HIREK.

Javuló betegek. Gróf Szapáry Géza-nak, a beteg főudvarmesternek állapotában két nap óta lényeges a javulás. A beteg álmátlan-sága eltűnt és az orvos reményli, hogy gróf Szapáry a legközelebbi napokban már elhagyhatja az ágyat. — Szilágyi József koronaőrnek s a főrendiház volt elnökének állapota, mint értesülünk, jobbra fordult. A beteg fájdalmai tegnap óta alábbhagytak, de azért látogatókat még mindig nem fogadnak Eötvös-utcai palotájában.

A német császár a szultánnak. A német császár tudvalegyőleg tíz telivérlovat ajándékozott a szultánnak. Mint zimonyi leveleznők táviratozza, a tíz telivérlo már utban van Konstantinápoly felé és a vonat ma vitte őket keresztül Zimonyon.

A központi egyetem építése. A szerb-utcai központi egyetemi épület nem marad sokáig mostani csonkaságában. Kiegészítik az egyetemterre nyíló főépülettel, melyben a díszhelyiségek lesznek: az ünnepélyek tartására alkalmas díszes aula, a rektor és a dékánok hivatalos helyisége. Az új fő-

épület alapozási munkálatait már befejezték a most fogtak hozzá a falak emeléséhez. Az új egyetem már az idén elkészül, de csak a jövő esztendőben adják át rendeltetésének.

A pápa engedett. Szegedi leveleznők táviratozza: A szegedi Ferenczrendiek házfőnökéhez ma érkezett meg a rend provinciálisától a pápa ama legújabb rendelkezése, hogy a magyarországi Ferenczrendiek életmódját szigorító valamennyi rendeletét hatályon kívül helyezi. Urbán Juvenális házfőnök az örvendetes papai rendeletet azonnal kihirdette. A rend tagjai természetesen nagyon örülnek a pápa ez újabb elhatározásának.

Wahrmann Renée esküvője. A II. kerületi anyakönyvvezető előtt Beretvási Endre cs. és kir. kamarás és hevesmegyei nagybirtokos délután öt órakor házasságot kötött Wahrmann Renée asszonynyal, Wahrmann Mór volt képviselő leányával. A polgári kötést este 6 órakor Szász Károly püspök egyháziilag is megáldotta saját lakásán. Tanúk voltak gróf Károlyi Tihor, a főrendiház al-elnöke és Hegedüs Sándor képviselő. A házaspár az esküvő után hosszabb tartózkodásra Déli-Franciaországba utazott. Az esküvő előtt Wahrmann Renée a pesti izraelita nőegyletnek ezer forintot adományozott.

Halálozások. Kellemesi Melczér Béla, császári és királyi kamarás és honvéd alezredes, a katonai érdemkereszt tulajdonosa a hadi kitüntetéssel, a Johannita-rend lovagja, 64 éves korában meghalt. Az elhunyt nagybátyja Melczér Géza képviselőnek és testvérbátyja Melczér Gyula volt borsodi alispánnak. — Kerpellani Huszár Adolf, volt 48-as honvéd, aki 25 év óta volt jegyzője a tolnamegyei Kömlőd községnek, tegnap rövid betegség után meghalt.

Dr. Lenkei, Hirt adtunk arról, hogy dr. Lenkei, a képtolvaj orvos, amikor a vonaton Bécsbe szállították, Pozsony közelében kiugrott a vasuti kocsiból és ezért a pozsonyi kórházba vitték. Mint ma Pozsonyból jelentik, tegnap délelőtt a kórházban levő Lenkei ama kívánságát fejezte ki, hogy sürgősen beszélni szeretne valamelyik rendőrségi hivatalnokkal. A rendőrkapitányság kiküldötte Kesik fogalmazót, aki délután elment a kórházba. A Lenkeivel való beszélgetése meglehetősen sokáig tartott; úgy látszik, Lenkei fontos dolgokat mondott el, mert a rendőrfogalmazó azonnal az ügyészhez ment, akinél hosszabb ideig maradt. Lenkeit különben még tegnap este Bécsbe szállították. Egy csendőr kísérte őt a császárvárosba, ahol átadták a bíróságnak. Két évi súlyos börtönbüntetésének kitöltése végett átadják valamelyik fegyintézetnek.

Új telep a főváros körül. A Pest-Szent-István családház építő-társaság a Terézvárosi társaskör termeiben ma este értekezletet s utána kedélyes lakomát tartott. Az életrevaló új telepítvény nem nyaralóhelyet, hanem állandó otthont szándékozik teremteni a benne résztvevő művelt közép-osztály, hivatalnokok, írók stb. számára. A telkeknek immár nagy része jegyezve van s a telep létrejöttét nagyban biztosítja az a körülmény, hogy iránta a budapesti városi közlekedési vállalatok egyik legtekintélyesebb vezérfőnöke, Jellinek Henrik is melegen érdeklődik. A lakoma során Hentaller Lajos igazgatósági alelnök üdvözölte a sajtó megjelent képviselőit, akiknek nevében dr. Lipcsey Ádám emelt poharat a telep felvirágzására s annak leghatásosabb mozgatójára, Jellinek Henrikre; ugyancsak őt éllette a telep tervezője, Bobala János, mire Jellinek Henrik hosszabb lendületes beszédben hangoztatta a főváros körüli telepítések jogosultságát, szemben a megdöbbenően emelkedő házbér-uzsorával. Még számos felköszöntő is volt.

A szocialista harangozó. Mátészalkai leveleznők ír következőket: Mig eddig a mátészalkai járási községekben lépett fel a szocializmus, most egyenesen a kerület székhelyén, Mátészalkán is befészkelte magát. E hónap 20-án állott össze néhány bus hazafi és szervezkedni kezdett. Választottak elnököt, alelnököt, jegyzőt, pénztárnokot, fő- és albirót. Érdekes, hogy a mozgalom élén a katolikus harangozó áll, ki eltanult keneteljes beszédeivel könnyen fanatizálni tudta hítlás, noha nem épen nagy közönséget, kik között szegény napszá-

mosok és néhány iparos volt a főlegedetlen elem. A jámbor harangozó instanciát írt a püspökhöz, illetve bevezetéssel:

Kegyelmes püspök! Midőn Krisztus urunk a mennybe költözött volt, Szent-Péterre bízta a nyáját, hogy őrizze, de nem pedig, hogy nyírja, mint minket nyírnak, kopasztanak...

Hanem ezzel alaposan beharangozott magának Béres István harangozó, mert az egyháztanács elmozdította állásától. A nyáj ily körülmények között mihamarabb elszéled, mert a kolompós aligha fog vállalkozni ezután arra, hogy a szocialis harangozó kongassa.

Kardpárba. Ma délelőtt 11 órakor a Fodor-féle vívóteremben kardpárba volt. Havas huszárhadnagy és Frankfurter műegyetemi tanársegéd állottak egymással szemben, nehéz kardokkal, súlyos feltételek mellett. Mindkét fél támadott. Az első összecsapásnál egyik sem sérült meg, a második összeütközésnél Havas huszárhadnagy a kézcsuklóján súlyos vágást kapott. A felek nem békültek ki. A párbajra szóbeli sértés adott okot.

Pfaunensztel. Rövid idő múlva nem lesz név, melyet sürűbben emlegetnének az emberek, mint ez a név: Pfaunensztel. Egy botrányval kapcsolatban emlegetik majd a nevét, amely botrány ismét Szófiában keletkezett. A bolgár udvarnál ugyanis, úgy látszik, nem nagyon szerencsésen választják meg azokat az embereket, akiket teljes bizalomra érdemesítenek. A Bojcssev-ügy még nem is ért teljesen véget és már a Pfaunensztel-élet fenyeget zavarokkal. Az eset a következő: Ferdinánd bolgár fejedelem néhány évvel ezelőtt nővérének, Amélie hercegnőnek ajánlatára, titkos irodájába napidíjasnak felvett egy Pfaunensztel nevű fiatal bajor embert, aki egy főerdész fia és kereskedő-segéd volt. Az intelligens fiatal ember nemsokára az iroda attaséja lett és a fejedelem teljes bizalmát élvezte. Pfaunensztel egyszerre nevezetes udvari személyiség lett, a fejedelmet utazásain elkísérte, többek között Berlinben ott evett a német császár asztalánál és egész sereg érdemjelt kapott. A jó mód és az előkelő állás megzavarhatta a fiatal ember fejét, mert röviddel ezelőtt könnyelmű adósságcsinálás és a bizalommal való visszaélés miatt elbocsátották. Pfaunensztel egyszerre eltűnt Szófiából, amint mondják, nagy összeg végkielégítéssel. Nagy feltűnést keltett, hogy egy bizottság a lakásán sok levelet és iratot lefoglalt. Pfaunensztel, akinek állítólag sok bizalmas iratról másolata van s többek között sok bizalmas és érdekes részletet tud Sztambulov meggyilkolásáról, most közzé akarja tenni ezeket az iratokat. Hir szerint, több idegen udvar-nél már följajánlotta megvételre iratait.

A pápa báránynál. Rómából írják, hogy Szent Ágnes napján adták át a pápának a lateráni káptalan ajándékát, a két fehér élő bárányt, melynek gyapjából szövik a pápa által ajándékozandó palliumokat. A bárányokat a Santa Agnese fuori le mura templomban tartott ünnepélyes misén megáldották, azután a lateráni káptalan küldöttsége felvitte a vatikáni palotába, ahol átadta a pápának, aki a Szent Czeczília-kolostorba küldte, hol a bárányokat lenyírják és gyapjukat a megmondott célra szövik.

Öldöklő orvos. Karditzas közelében egy thesszáliai faluban történt, hogy a lakosság közt kiűtött a himlő. Az emberek megijedtek és az orvoshoz szaladtak, hogy beoltassák magukat. Az orvos el volt utazva, helyettesítésére azonban vállalkozott az apja, egy pópá. Beoltott egy egész sereg földmivelőt olyan eredménnyel, hogy pár nappal rá beteg közül negyven ember meghalt. A török hatóság értesülve a borzasztó eseményről, a hivatalan orvost elfogatta.

Mikor orvosnő az inspekciós. Londonnak egyik női vezetése alatt álló kórházában történt meg a következő eset. Mikor az intézet egyik orvosa meghalt, a gondnokok azt határozták el, hogy állását női doktorral töltesse be. Találkozott is hamarosan egy 29 esztendőes leány, aki megfelelt minden követelésnek és mindjárt szerződötték is. Eddig minden rendben ment volna, de az első inspekcióján nagyon kényes fölfedezésre jutottak. Az inspekciós orvosoknak ugyanis közös szobájában kellett tölteniök

az éjszakát, vagyis egy szobában kellett meghálnok. Az egyik ferfi orvos sehogysen tudott megbarátkozni ezzel a gondolattal. A kisasszony azonban kijelentette, hogy ő annyira komolyan veszi bivatását, hogy a neki különbséget nem ismeri el akadályának. Az orvos ur neje azonban nem bízott a kisasszony állhatóságában és határozottan megtiltotta a férjének, hogy együtt legyen szép kollégájával. Mit tehetett volna az orvos ur? Kénytelen volt a kórházat elhagyni; elhagyott állását aztán egy másik nővel töltették be, hogy többé elő ne forduljanak az inspekciónál olyan pikáns vitatkozások, mint amilyen a szakadást előidézte.

— A szerb főudvarmester Budapesten. *Rasics* ezredes, a szerb király főudvarmestere ma délben Belgrádból Budapestre érkezett. A pályaudvaron *Berlovács* budapesti szerb főkonzul várta. Ma utazott vissza Belgrádba a szerb igazságügy-miniszter, aki két napot töltött Budapesten.

— Eltűnt ur! *nő. Végh Karolin, Török* Ferencz nyugalmazott tábornagy sógornője három nap előtt eltávozott a tábornagy lakásáról és azóta nem tört haza. A rendőrség mindent elkövet az ötvennyolcz éves hajadon hölgyének kifizetésére.

— Az uzsorás halála. *Törökszakoson* — mint levelezőnk táviratozza — *Korkogán Pál* gazdaembert, aki faluszerzte gyűlölt uzsorás volt, három adósa a templom előtt *botokkal agyonverte*. A gyilkosok azután önként jelentkeztek a csendőrségnél.

— Pánik a templomban. *Barcelonából* táviratozzák, hogy ott az egyik templomban ma robbanás történt, mely rettenetes ijedelmet keltett a hívek között. Több asszony elájult. Azt hiszik, hogy valaki rossz tréfát űzött a robbantással.

— Le az adóval. Ne higgyék a magyarok, hogy csak ők nem szeretnek adót fizetni. Másutt is sok galibát okoz az adó. Firenzében — mint levelezőnk jelenti — tegnap este a Viktor Emánuel-terén mintegy kétszáz ember gyülekezett össze és azt kiálotta:

— Le az adóval!

E kiáltás közben a város belseje felé indultak. A tüntetők tömege egyre szaporodott, míg végre közbelépett a rendőrség, hogy szétkergetse a zavargókat. Ez alkalommal egy rendőr megsebesült. Miután a tüntetők küldöttséget menesztettek a polgármesterhez, egyik részük eltávozott, a másik pedig az egyháztérre vonult, ahonnan a katonaság visszaszorította őket. Hat embert letartóztattak és ekkor a nyugalom helyreállott.

— Szerelmi dráma. *Lembergben* tegnap nagy feltűnést keltett egy szerelmi dráma, melyről levelezőnk a következőket táviratozza: Tegnap este *Smala Ottilia*, egy fiatal csinos nő, aki Bécsből a gyorsvonaton érkezett, elment egy hadnagynak a Sixtus-utcában levő lakására, akivel azelőtt benső viszonyban volt. A lakáson azután szóváltásba keveredett a hadnaggyal és eközben fejbe lötte magát. A szerencsétlen nő szörnyet halt.

— Bomba az apáca kolostorban. A covercianói apácakolostorban a napokban egy előkelő külsejű ismeretlen nő jelent meg és a kapusnőnek átadott egy csomagot, hogy juttassa a fejedelemszönyhöz. Sem ezt nem mondta, hogy mit tartalmaz, sem azt, hogy kicsoda ő, vagy hogy ki küldi. A csomagot átadták a fejedelemszönynek, aki menten elgondolkozott azon, vajon mi lehet a titokzatos küldemény. Összehívta az apácákat tanácskozára. Az egyik apáca, aki hallott valamit rossz emberekről, olyanokról, akik dinamittal fejezik ki gyűlöletüket minden létező iránt, figyelmeztetett arra, hogy a csomagban *alkalmasint* bomba van. Az apácákat megszállotta az ijedség, egy pillanat alatt mindnyájan szétrebentek és szobáikba menekültek. Csak egy volt közöttük, aki összeszedve minden bátorságát, dobogó szívvel nyitotta ki a csomagot. És kitűnt, hogy egy picziny skatulya van benne, ebben pedig *hatezer lira*, egy ismeretlen jótékony férfinak ajándéka a kolostor számára.

— 26.800 forint elsikkasztása. *Schossberger* Lajos földbirtokos jelentést tett a rendőrségnek, hogy nagykartali jószágigazgatója, *Ottocská Géza* 26.800 forintot elsikkasztott, azután megszökött.

Schossberger Lajos e hónap 19-én átadta a szobában forgó összeget a jószágigazgatónak, hogy vigye el azt a fővárosba *Schossberger* Henriknek, a földbirtokos édesapjának. *Ottocská* az nap a pénzzel tényleg el is utazott az *aszódi* vasúti állomásra, s azóta nyoma veszett. Sikkasztás miatt tehát följelentette a földbirtokos *Ottocskát*, akiről a fővárosi rendőrség a következő személyleírást adta ki:

4213

1898

26.800 forint elsikkasztása után szökésben levő

Ottocská Géza

letartóztatandó.

Személyleírása:

Születéshely: Gyula. Arcza: hosszúság.
Kora: 50 éves. Arcszíne: sápadt.
Vallása: rom. k. Haja: őszülő.
Állapota: nős. Homloka: magas.
Foglalkozása: jószágigazgató. Szeme: szürkés-kék.
Beszél: magyar, tót, német. Orra: hajlott.
francia nyelven. Fogai: épek.
Nagysága: közép. Bajusza: kis barna.
Testalkata: jól megtermett. Szakáll: borotvált.
Ruházata: világos, drapp ruha, sötétkék vagy fekete téli kabát, fekete puha kalap. Különös ismertető jel: homlokán kis vágás nyoma.

Budapest, 1898. január 24-én.

Dr. Farkas,
r. tanácsos.

Megjegyezzük, hogy *Ottocskát* mindenki derék, szorgalmas embernek ismerte és gazdája föltétlenül megbízott benne. *Schossberger* feljelentésével egy időben a jószágkormányzóknak már viselt dolgai is napfényre kerülnek. *Ottocská* Géza eltűnése ugyanis nagy ribilliót keltett a baranyamegyei Gyula-pusztán, ahol *Ottocská* bérlő volt. Itt lakik a családja, mely tíz nap óta semmi hírt sem kapott felőle. Most, hogy sikkasztása és szökése nyilvánvalóvá lett, kitűnt az is, hogy a gyula-pusztai bérlő, aki a baranyamegyei gazdasági egyesület elnöke is volt, *százezer forintnál több adósságot hagyott hátra*. Mint *pécsi* levelezőnk táviratozza, *Vanics* Sándor főszolgabíró, egy Budapestről érkezett detektívvá, ma Gyula-pusztára hajtatott, ahol több embert kihallgatott, de minden eredmény nélkül. Innen *Magyar-Peterdre* hajtatott *Mikes* József bérlőhöz, aki harmincezer forintig van érdekelve. A sikkasztónak sok és nagy összegekről szóló váltója járt most le.

— Öngyilkosság a bankban. *Bécsből* telefonálja tudósítónk: Az itteni Wiener Bankverein-ban ma egy *Strasser* Miksa nevű magyar származású ember *agyonlőtte magát*. Azt mondják, hogy valami szerelmi ügy az oka a tragédiának. *Strasser* Kulán, Bácsmezőgyében született.

— Krigner-féle Akacia arczcréme I forintért, *szappan* 50 krajczárért kapható ország-szerzte a gyógyszerárakban: Főraktára: Budapest, Kálvin-tér, Koronagyógyszertár.

Mesterházy Kálmán — öngyilkos.

Ismét egy ember, akinek oly nehéz volt az élet, hogy nem bírta elviselni. Két nap előtt még ő rendezte a *Nemzeti Szalon* táncszertélyét, melynek éltető lelke az ő vig kedélye volt. Ma is még büszkén elment a Szikszaihoz ebéd táján, mint rendesen sörözni; barátjai között anekdotázott, legjobban maga mahotázván a saját burleszk, néha vaskos, de mindig jó ízű ötletein, aztán katonás lépésekben hazafelé sietett, csakugy, mint máskor, hangosan, pajkosan köszöntgetve jobbra is, balra is számos ismerősének; otthon még elővette az ecsetjét, festett ábrándozott, hangulatokba merült és mikor négy óra felé kezdett a köd leereszkedni és besötéledett, vette a revolverét — és agyonlőtte magát.

Talán ezt is jó kedvvel, hangulat keltésből, nevetve tette. Hisz oly bolond az élet! Különösen egy bohémnek, egy festőnek, egy nagy gyereknek, mint a milyen ő volt.

Naivan szötte álmait, rajongott ideáljaiért s nem értette az embereket, akik viszont őt nem értették. Azt hitte mindenkinek poétának kell lenni és minthogy a legtöbbben épen ennek az ellenkezőjét vallották, szidta őket, veszekedett velük, míg végre meguntta őket és kilépett a sorból.

Mintha csak kifogyott volna a tréfálkozás-

ból és végre maga is komolyan vette volna az életet, melyet kinevetett, talán azért, mert szíve mélyén megvetette. A cinikusok lelkét — amilyen Mesterházy Kálmán is volt — nehéz megmagyarázni. Teli idealizmussal, önbizalommal, sőt rajongással kezdette pályáját olyan időben, mikor nálunk még piktorságra készülni, valóságos vakmerőség volt. A festőt még a vándorszínésznél is kevesebbire becsülték. Annak is vándorolni kellett, megismerni vidékeket, embereket az országban, de nem hogy szavakkal, hanem hogy színekkel, képekkel hirdesse a nemzeti génuszs dicsőségét.

Széchenyi István gróf azt mondta, hogy a magyar fajnak nincs tehetsége a festéshez és még sokáig a nagy próféta után, egy kicsit talán napjainkban is, sokan haszontalan mesterségnek tartják a mázólást, melyet legfőbb csak kellemes időöltésnek lehet tekinteni, nem pedig élethivatásnak. De az isteni szikrát a művészlelekben nem lehet eloltani se lenézés-sel, se indolenciával, se koplaltatással.

A szabadkai fiu nekiindult a világnak, kikaczagva a hitetlenket, a kételkedőket, utjában lataposta a töviseket, melyek gyakran véresre sebeztek és minél nagyobb akadályokra talált, annál nagyobb ambícióval, kitartással, majdnem erőszakkal haladt előre. Nem volt akkor még iskola festők részére, csak a nagy természet. Ennek a nagy iskolájába kellett járni az egyszerű kezdő alföldi magyar fiúnak, hogy megtanulja a festészetet. Voltak már a hetvenes évek elején is, kik Münchenbe, Párisba mentek tanulni, de Mesterházy sokat tartott arra, hogy későbbi külföldi tanulmányutja dacára naturalista maradjon, még pedig a tős gyökeres magyar fajtából.

Nem kellett ő neki más, mint magyar tájék, magyar víz, amelyet lefessen. Minden színében, minden hangulatában, humorában, komoly szerkesztésében, összes képein a magyar szem látása és magyar szív érzése tükröződik. Különösen szerette a Balatont.

A balatonvidéki mocsarakat, gólyákat, nyírfákat és holdvilágos estéket festette. Annyiszor ismételte ezeket a tájakat, hogy szinte konkurált az anyatermészettel, mely tudvalevőleg szintén örökké ismétli önmagát. Mocsarai oly természeteselek, hogy szinte megterem bennek a nád, hosszalábú gólyái pedig annyira élethűen állodogálnak a vízben, hogy az igazi békák is megijednének tőlük. Különösen büszke volt az ő balatoni holdvilágára.

— Aki ezt látja az én képeimen, tehetség nélkül is szerelmes lesz és ha egyebet nem tud, előveszi a gitárját és zenéjével kiolthatatlan vágyakat ébreszt másokban, a felhőszárnyakon elvonuló Endymion és Selená iránt.

Mesterházy megrögzött adomázó ember volt. Mindenre szeretett valami jófele tréfával felelni. Mikor egyszer Velencéből hazatért, arra a kérdésre, hogy mit vett, azt felelte: lélegzetet.

De jellemzi őt, a művészt, az a mondása, hogy egész Magyarországon csak ő tud megélni — *levegőből*.

A folyton változó levegő színeit senki jobban nem tudta festeni nálánál. A levegő vibrálását, a benne levő millió hangulatot, a felhők árnyékvetéseit és az ég tükröződését rögtön inspiráció szerínt szinte végtelen változatokban tudta megörökíteni. El lehetett róla mondani, hogy képeinek legtöbb tárgyát a *levegőből* kapta.

Utolsó napjaiban műtermében egy *Erdő-részlet* festésével foglalkozott, bükki és nyírfákkal, sötét, sűrű lombkorona háttérrel. Tréfásan jegyezte meg cinikus modorában:

— Jobb volna, ha magamat mindjárt ráakasztanám — in effigie.

Szegény, szerencsétlen művész! Ki hitte volna, hogy oly gyorsan beteljesedik rajta a fátum? Maga sem, bizonyára. Hogy ma már a diszes, szőnyeges műteremből a morgue rémületes bonczasztalára kerüljön. Hiszen utolsó órájáig bizva bízott. Ez a magyar művész tragikuma. De küzdeni már nem volt képes. (F. J.)

Nem tartozott az agresszív erőlyességű emberek közé s rabja volt gyorsan változó hangulatainak. Az utóbbi időkben rosszul ment a dolga, különösen azóta, hogy feleségétől, *Pongrácz* Klári bárónőtól elválva élt. Képeit nem igen tudta már eladni

s két képére, melyek a Nemzeti Szalonban lógnak, félesztendeje, hogy hiába várta a vevőt. Lassankint adósságokba keveredett s nagyon bántotta őt, hogy többnyire apró-cseprő összegekből álló tartozásait nem tudja fizetni.

Feleségével eleinte békés egyetértésben élt, az asszony azonban elvesztette vagyonának nagy részét, anyagi zavarok keletkeztek s a házastársak napról-napra jobban elidegenültek egymástól.

Másfél évvel ezelőtt felesége elköltözött dunántúli kis birtokára, Mesterházy pedig új lakást bérelt a Kinizsi utca 14. szám alatt, ahol 83 éves anyjával együtt lakott.

A feleségével való bizonytalan állapot azonban nem hagyta nyugodni s nagy foku idegesség vett erőt rajta.

Több ízben említette is barátai előtt, hogy főbe lövi magát.

Felesége időközben visszaköltözött Budapestre s ekkor barátai unszolására elhatározta, hogy kibékül vele. Egyik legmeghittebb barátját, *Telegdy* László rajztanárt kérte fel közbenjárónak. De mindjárt az első kérdésnél, hogy hol találkoznak, megakadt a dolog. Mind a két fél a saját lakásán szeretett volna tárgyalni. Végre hosszú huza-vona és levélváltások után megállapodtak abban, hogy a Nemzeti Szalonban fognak találkozni. Ez a találkozás tegnap este 7 órakor meg is történt, de ha *Telegdy* néhány közömbös szót nem szól, úgy hangtalanul váltak volna el egymástól.

Sajátságos, egyiknek sem volt semmiféle mondani valója.

Mesterházy este 9 órakor elment a Nemzeti Szalonból s az utcán arról panaszkodott, hogy nincs több pénze öt forintnál.

— Volna csak egy revolverem, *bizony főbe lőném magam!*

— Ne tégy bolondot öreg, — biztatta a barátja, aki az adott körülmények között tartott attól, hogy Mesterházy szavának áll.

Ma délelőtt izent *Telegdy*nek és nejének, hogy délután négy órakor várja őket a lakásán. Dél tájban benézett a Nemzeti Szalonba, majd a Szikszayba, ahol nem talált a rendes társaságából senkit s ezért nem is soká maradt.

Ebéd alatt szótalan volt. Édes anyja egyre faggatta, mi baja, de nem igen felelt, azt mondotta: fáradt.

Lefeküdt a dolgozószobájába s mikor felesége négy óra előtt néhány pörczczel megérkezett, mogorván fogadta.

— Isten hozta, tessék helyet foglalni. Ez volt minden, a mit mondott az asszonynak, ő maga elnyújtózott a pamlagon s mintha azt várta volna, hogy felesége kezdje meg a tárgyalást.

Csöngettek, felugrott s kinyitotta az előszoba ajtaját barátjának, *Telegdy*nek.

— Szervusz, öreg!

Mesterházy nem felelt, csak kezét adott.

— Van odabent valaki?

— Igen, volt a válasz szokatlan erős hangon. S bevezette barátját.

Telegdy beszélgetni kezdett a bárónővel, Mesterházy pedig idegesen járt-kelt a szobában s rájuk sem figyelt.

— Csinos kis lakása van a Kálmánnak.

— Ó, igen kellemes lehet, nagyon kellemes lehet, bár egy kicsit *szegényes*.

Mesterházy megállott egy pillanatra, mintha oda figyelne, azután szó nélkül kiment az előszobába, az ajtót egész zajtalanul téve be maga után.

Néhány pillanat múlva tompa dörrenés rázta meg az épületet.

Felesége és barátja kirohantak az előszobába s ott találták a szerencsétlenül *átlőtt halántékkal* a padlón fekvő. A golyó a jobb halántékon bement s a bal halántékon kijött.

Az előhívott orvos és a központi ügyeletes rendőrszövész már halva találták Mesterházyt. Kabátja belső zsebében egy *Telegdy* barátjához címzett levelet találtak.

Azt írja ebben, hogy öngyilkosságának az idegbetegség és zilált anyagi helyzet az oka. Főlkéri barátját, hogy *öreg édesanyját támogassa* és sorait a szavakkal végzi:

— Intézkedjél, hogy testemet, de különösen agyamat fölbonczolják, hogy föl ne támadhassak ebben a czudar világban.

Emellett még egy kis czédula is volt, tele névvel, egyik után 5, másik után 10 frt zárójelbe téve. A névsor czíme:

Adósságaim.

A szegény öreg asszonyt fia öngyilkossága annyira lesújtotta, hogy beszélni is alig tudott. Mesterházyt, levelében kifejezett kívánságának eleget téve, fel fogják bonczolni.

Életrajzi adataiból adjuk a következőket:

Mesterházy Kálmán 1857-ben született Szabadkán. Iskoláit Budapesten végezte s először a zenészi pályára készült, de erről a terréről le kellett mondania, mert időközben a kezét tőlte. 1871-ben a festészetre adta magát s rövid ideig külföldön is járt. Gróf Zichy Jenővel egyetértve 1882-ben sokat fáradozott azon, hogy a képzőművészeteket a vidéken is népszerűsítse s Székesfehérváron, Debreczenben és Kolozsváron szép sikert kiállításokat is rendezett.

Mesterházy Kálmán egyike volt a tehetségszebb tájképfestőinknek. Pályája kezdetén azon modorhoz szegődött, melyet a francia Corot tett kedvelté az európai művészetben. Csakhogy ő nem követte szolgailag a mestert mindenben. Meg tudta óvni az irány széles keretén belül saját egyéniségét, mely különösen a részletes kivitel józanságában mutatkozott. A mocsaras tájak képét kedvelte legjobban; előszeretettel tanulmányozván a törpe törzsű fűzfát, melynek égnék meredő száraz, vékony ágai csöndben tükröződnek a posványos patak vizlepleiben, Szürke egében mindig valamely komolyhangulat borongott, mely nem maradt hatás nélkül a szemlélő lelkére. Eleinte kedvelté műveit; nevét is gyakran emlegették. Később azonban a vásárló közönség mások felé fordította kegyét és a szép törekvésű festő szomorúan látta napról-napra nagyobbodni elhagyatottságát. Talán ennek következtében unta meg az életet.

A villamos fináncz.

Amióta a lóvonathól villamos lett, sok minden megváltozott szeretett hazánk székes fővárosában. Hiába, a technika századát éljük, amely lassankint fölöslegessé teszi az állati erőt s géppel végeztet minden munkát. A lóvasuti lovak ugyan nem alakultak át villamossággá, hanem részben tovább folytatják azt a működésüket, amelyet a tudományos életben lóerőnek neveznek, részben felvándoroltak Bécsbe, ahol a mindent átalakító technika feldolgozza őket. Így alakul át a közlekedés virslivé. De átalakult sok más egyéb is.

Ma már nemcsak a viharos tengeren, hanem a csöndes és szelid Damjanich-utcában is gyakori dolog a hajótörés, sőt Budapesten egymagában több a hajótörés egy hónapban, mint az Atlanti óceánban egy esztendőben. Ez is a technika a vívmánya. Mert a technika hajónak hívja azt a kis aczélportékát, a mely a villamos sinek aljában együtt szalad a kocsi s magába szívja a központi áramot. Ennek a kis aczélnek a legfőbb foglalkozása, hogy eltörik. A tengeri hajótöröttek egy pusztá szigetre menekülnek, a hol gyökerekkel és csigákkal táplálkoznak, a kerepesi-ut hajótöröttei ellenben a Szikszai szállítás ki, a hol a gyökeret spárgának és a csigát osztrigának hívják. A rohamosan haladó kor és a műveltség terjedése még a finánczot sem hagyta meg az ő ősi mivoltában, hanem átalakította őt pénzügyőrre, röviden *püörre*.

Mikor a finánczból püör lett, felfogta azonnal az ő súlyát s kezdte megvetni a lóvasutát. Micsoda semmi is a lóvasut a nagy vasúthoz képest, ahol a püör minden szép asszony bőrdíjében szuverén hatalommal kotorászhat!

A püör tehát megvetette a lóvasutát, de azért szabadjeggyel járt rajta. Ezt ugyanis nem vetette meg.

Nagyon fájt ez a lenézés a lóvasutnak. Ha már a fináncznak sem kell, hát ki az ördögnek kell? Fogta magát és átalakult. Lett belőle villamos vasut, amely abban különbözik más vasutól, hogy amíg az elindul, rohan és megérkezik, addig a vil-

lamos csenget és áll, ismét csenget és ismét áll, folyvást csenget és folyvást áll. Szóval: ez a legállandóbb közlekedés. Ha a hosszú körutakon végig vagy husz villamos kocsi áll, úgy ezt a forgalmot lebonyolításának nevezik. A villamos vasut randkívül büszke erre az állapotra.

Igy történt, hogy kezdte lenézni a finánczot, illetve pénzügyőrt s nem adott neki szabadjegyet.

Soha még úgy hordárt és Achillest nem találtak sarkon, mint ahogy a villamos eltalálta a pénzügyőrt.

Izonyu még csak elgondolni is, hogy mit tett vele!

A legczinikusabb hírlégyvérrel megszabadjegytelenítette.

És ez a szabadság századában történt.

A pénzügyőr megharagudott a villamosra s kitört a háború, amely aszerint, hogy tíz vagy több évig tart, tíz vagy több éves háborúnak fog nevezetni.

Az előcsatározások már folynak. A harcztér az újpesti vonal.

Újpest a Duna mellett fekszik s a Szunyog-szigeten kívül a palotai asszonyokról ismeretes, akik a rajtuk levő száz szoknyán kívül semmit sem hoznak be Palotáról és élelmiszerek eladásával foglalkoznak. Ők közvetítik a legsilányabb élelmi cikkeket a vásárcsarnokok és a közönség között.

A püörök mindezt tudták s az újpesti vámnál rá sem hederítettek a régi lóvonatu kocsikra, hogy van-e rajta megvámolni való? Megnyugtatta őket, hogy palotai asszonyok ülnek benne. Hja, de akkor szabadjegyük volt!

A palotai asszonyok nem változtak s ma sem hoznak be semmit a városba, de a pénzügyőr haragszik a villamosra és fölszáll. Fölszáll és kutat. Ez alatt a villamos áll, akárcsak hajótörés alkalmával. A pénzügyőr pedig kikutat mindent: kosarat, skatulyát, szatort, baltut s szórakozik azon, hogy a közönség mérgeződik. Néha azonban a közönség mulat is. Mint például ma, amikor felszállott a püör s az újpesti kocsi 22 skatulyát talált, a melyek oki összefüggésben voltak egy vigéczczel.

— Mi van a skatulyában? kérdezte a püör!

A vigécz szeméi felcsillantak.

„Egy vevő!” gondolta magában s így szólt:

— Parancsoljon helyet foglalni! Örvendek, hogy a Rohstock és Nimmergrün cég legszebb mintáit bemutathatom uraságodnak. (Felnyit egy skatulyát.) Tessék nézni! A legfinomabb batizt zsebkendők valódi gunyáron. Tucatja 6 forint 50 krajczár. Máltóztassék ezt a szövést nézni. (A világosság felé tartja a zsebkendőt.) Bámulatos technika! Szolgálhatok egy tucattal? (A püör tagadólág int.) Ugy, ez tehát nem tetszik. (Felnyitja a második skatulyát.) A legremekebb termékei a szépesi csipkeverő iparnak. Tessék nézni ezt a darabot! Valóságos költemény! Oly könnyű és üde, mint... (A püör félbeszakítja.)

— Ne meséljen nekem annyit! Mi van a többi skatulyában?

— Igen! ez megfogja nyerni tetszését. (Kinyitja a harmadik skatulyát, az utasok mind köréjük gyülekeznek és mosolyognak.) Törölminták! Portörök, edénytörök, mosdótörök, busutörök, padlótörök, ablaktörök, kádtörök, mosogatórongyok. Valódi gunyáron! A tucatja 1 frt. 20 krajczár! (Közderültsg. A püör szorongva nézi a kocsiajtót.) Kérem, méltóztassék egy próbarendelést tenni. 10 százalék kassza-skontót engedek uraságodnak. (A püör kiugrik az ajtón, le a kocsiról s be a laktanyába. A vigécz utána kiabál a kocsiról: Kérem, ne tessék sietni! Kérem! Egy szóra! Engedek még tíz perczet. (A püör a hivatalos szobából ráfogja a puskát, a villamos csönget és indul.)

A vigécz: Igazán sajnálom, jó üzletet csinálhattam volna. Valódi gunyáron.

Amint értesülünk a villamos igazgatóság a püör néven ismert forgalmi akadály elhárítása céljából most már állandóan szerződötett vigéczeket szándékozik az újpesti vonalon utaztatni.

Feltételek: Büntetlen előélet, rotáció nyelvezet és legalább 15 skatulya.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* „Beugrások” a Vigaszínházban. Hegedűs Gyula hirtelen betegsége folytán tegnap, vasárnap délután a „Chambaudet állomás”-ban Durozoir szerepét Gyöngyi Izsó és este „A harang”-ban Bódi szerepét Balassa Jenő játszta. A közönség a beugrásokat elismerő tapsal jutalmazta.

* Orley Flóra Kecskeméten. A vidéki színpadok egyik kedvelt és szép tehetségű énekesnője, Orley Flóra, vendégszerepelt a múlt héten Kecskeméten. A kisasszony másfél évi pihenés után lépett újra színpadra s az ottani újságok és a közönség nem győznek betelni dicséretével. Mint tudósítónk írja, a művésznőnek erős, csengő hangja még jobban izmosodott, iskolája fejlődött, játéka, mint mindig, eleven, temperamentumos volt. Orley Flóra négy estén át lépett fel a kecskeméti színházban. Elő este „Lili”-ben, második este „Náni” ezimazserepében, majd a Párisi életben és a Csillaghullás Erzi szerepében.

* Párisi premiére-ek. A Gymnase-ban bemutaták Abel Hernant „Les transatlantiques” című színművét. A szerző be akarja mutatni ama szenzációs hazasságokat, amelyeket fiatal francia arisztokraták amerikai milhomosnókkal kötnek. Szerepeltet is a francia fővárosban egy amerikai milliárdos családot, de ahelyett, hogy az életből vette volna alakjait, lehetetlen karrikatúrákat állít a néző elé. — A Renaissance-színházban előadták D'Annunzio „Ville morte” című darabját, amelynek meséjét a napokban részletesen ismertettük. A bemutató a közönségre idegenszerűleg hatott.

Keresztelő szent János.

— Sudermann legújabb drámája. —

Nyolcezer ember ostromolta a berlini Deutsches Theater irodáját, hogy jegyet kapjon Sudermann Johannes-ének első előadására.

Már ezelőtt két évvel került bele az újságokba az első hír, hogy a „Beccsület” szerzője elmélyedt a Keresztelő szent János témájába. Tehetségét ezzel egészen új oldalról kívánta bemutatni: egy ötfelvonásos dráma, gondolta, esetleg alkalmas lehet arra, hogy vele Schiller örökébe lépjen. Ugyanakkor volt olvasható, szinte nap-nap után a lapokban, hogy Gerhard Hauptmann mennyire van már az ő nagy történeti tragédiájával: a „Geyer Flórián”-nal. A zseniális poéta darabja megbukott és most nem sokkal jobb sors jutott osztályrészül Sudermannnak.

A „Johannes” elkészült és a berlini cenzúra nem engedte előadatni. Ez, mint már szokás, óriási hangulatot csinált a darabnak, olyannyira, hogy maga a német császár is figyelmessé lett rá és elkérte a kéziratot. A legmagasabb figyelem eredménye pedig az lett, hogy a cenzúra tilalmát felfüggesztették és a Deutsches Theater szenzációs premiéréjének mi sem állotta többé útját.

Fény és illat veszi körül a Jordán völgyének örök csodáit. Megközelítően visszatükrözni csak a legnagyobb poéták tudják. Mindnyáján, amikor még gyermekek — azaz költők — voltunk, elkísértük a Megváltót vándorutjain Galileában és Judaeában. És szerető, részvételtjes pillantással néztünk arra a különös férfura is, aki Krisztust megkeresztelte, aki darócruhában járt, sáskával és vadmézzel táplálkozott, a sivatagban csodás dolgokat prédikált és nekünk végül meg kellett halnia, mert egy szép királyfi úgy akarta és egy királyleány a fejét kérte jutalmul ígérő tánczáért. Mily csodálatos és regényes mindez: szebb és nagyzerűbb Hellász és Róma minden történeténél!

És ehhez a tárgyhoz mert nyulni Sudermann, a hideg rationalista, az új-berlini Juvenális, aki megírta a „Szodoma vége”-t, ezt a borzalmas vádat, amely nem is szatíra többé, hanem maró vitriol. A századvég rókaravaszágú intelligens gyermeke, akinek nincsenek többé álmái, meséi, illúziói, bele akart kontárkodni a középkori egyházi dráma naiv, jámborhitű költőinek mesterségébe!

A darab Krisztus születése után a 29-ik évben játszik. Magunk előtt látjuk János rablásust, aki az embereket Jordán-vízzel megkereszteli.

A szegény zsidó népből emelkedett ki, hogy új tant hirdessen, egy olyan tant, amelyet még maga sem ismer. Csak sejti, hogy valaminek jönnie kell. A törvény merer és avult, a nép fáradt, megtört és nyomorult. Jönnie kell valakinek, aki a népet megváltja. János ezt a Messiást úgy képzei, mint egy pánozólos vitést, egy erős, hatalmas királyt. A nép már Keresztelő szent Jánost tekinti az új üdvösség meghozójának és abban, amit tesz, csodákat lát, amelyekben hinni szeretne. De ő becsületes szívének fölháborodásával utasítja vissza azt a hitet, hogy ő volna a várvavárt Messiás. Ő csak előfutárja annak, aki nálánál nagyobb leendő és aki el fog jönni.

János a régi törvényekről, melyeket a farizeusok fátákenyen őriznek, mit sem akar tudni. De mit akarna a helyökbe tenni, még maga sem tudja. Egy Galileából érkező ismeretlen férfi szájából hallja először az igét: „Törvénynek és áldozatnak is fölötte áll a szeretet!”

Szeretet! Mi ez? Csak hallja, de nem érti...

A nép őt azemelte ki, hogy Heródes királyt, aki testvérétől elrabolta a hitvest, Heródiást, megakadályozza abban, hogy e házasságtörő nővel belépjen a szent templomba az egyház áldását követelve bűnös frigykötésükre. János szemére lobbantja Heródiásnak, hogy a királlyal bűnös viszonyt folytat. Az asszony erre így felel:

— Te nem tudsz az emberekkel érezni, mert fölöttük állasz és nem tudsz szeretni!

— Te is szeretetéről beszélsz? kiált föl János. Ismét szeretet? Mi az? Csak hallja, de nem érti...

Később egy halásztól tudja meg, hogy a Messiás nem villogó karddal és aranyos pánczéllal jő, mint ahogy ő hitte, hanem egy szerény és fia és nazaréthi Jézusnak hívják. Tanítja pedig azt, hogy szeressük ellenségeinket!...

Tehát ismét szeretet? János még mindig nem érti, de valami ismeretlen érzés megragadta lelkét.

És a mikor közeledik a király Heródiással és bevonul a templomba, és a nép azt kiáltja, hogy kövezzék meg, János folkap egy követ, de e pillanatban eszébe jut a nazaréthi tanítása és megrendülve ejti ki kezéből a követ.

Heródiás királyasszony leánya, Salome, szerelemre gyul János iránt, de ez ridegen elutasítja magától. Mikor erre a kis kigyó egy lakomán, a melyet atyja Vitellius római követ tiszteletére ad, pokoli csábál tánczol a megbontja vele Heródes esztét is, ez megengedi neki, hogy kíváncson jutalmul bármit. Salome nem kíván sem csillogó tükröt, sem díszes haj-éket, hanem kívánja Keresztelő szent János fejét aranytálban. Jánost erre lefejezik, künt az utcán pedig örömriváltság hallatik, a nép hozsannát kiált és palmaságokat lenget, mert nazaréthi Jézus bevonult a városba és fonn a fejedelmi palotában Heródes megrendülve hallgatja a nép örömszivaját.

Ime, ez Keresztelő Szent János szomorújátéka. Tragédiája az előfutárnak, a nagyának, aki egy nagyobbiknak készíti elő az utat. De még nem tragikai hő, mert nem cselekszik, csak kontemplál és haboz. Tragikai vétségét nem látjuk. Nem azért hal meg, mert az erkölcs nevében szembeszállott Heródeszel, hanem meghal egy visszautasított nő borzasztó szeszélyéből. Sudermann nyilván abban látja tragikai vétségét, hogy akkor, amikor Heródes a kezében volt és a nép halált kívánt fejére, ő Jézus tanítására gondolva, kiejtette kezéből a követ és ezzel a szeretet új igéjének áldozatává lön. De tudjuk, hogy halála ezzel a jelenettel sem áll közvetlen összefüggésben.

Lessingnek kell igazat adnunk, aki egy helyen azt mondja, hogy a kereszténység történetéből merített drámák soha sem lehetnek igazi drámák, mert hibátlan, szelíd lelkű hőseiknek nincs valódi vétségük.

Sudermann tulbecsülte erejét, midőn a „Johannes” megírásához fogott és a darab virtuóz technikája, valamint néhány jelenetének szellemessége nem változtat azon a tényen, hogy a „Johannes” nem tragédia — csak passziójáték!

FŐVÁROS.

(A budai kábelvasút szerződése.) A főváros vasuti albizottsága Wasziliévits János tanácsos elnöke alatt ma délután tárgyalta a kábelvasút érdekeltjei részéről bemutatott szerződés tervezetét. A bizottság kimondta, hogy a vasút kizárólag közúti jelleggel építhető fel. Az építési tőkét 2.792,000 forintban állapították meg; a költségek elszámolándók, kivéve a 350,000 forintban meghatározott alapítási költséget. Az engedélyidőnek kilenczven esztendőben való megállapításához a bizottság hozzájárult, valamint ahhoz is, hogy a megváltás joga bekövetkezhessen az első 45 év lejártával. A megváltás feltételei és módzatai olyanok, mint a többi közúti vasutaknál.

A szegények ügye.

A múlt esztendő utolsó közgyűléseinek egyikén heves interpelláció és vita tárgya volt a főváros szegény ügye. A köztörvényhatósági bizottság egyik tagja tett panaszt a tanács közjótékonsági ügyosztálya ellen, amiatt, hogy a szegények ügye nincs kellőképen rendezve.

A felszólalásra most készült el a felelet: az ügyosztálynak múlt esztendei működéséről való beszámolója.

A legérdekesebb ebben az a letelezés, hogy a kórházakból kiszorult lábbadozó betegeket, sőt a nem közveszélyes elmebajusokat is szegényházakban helyezik el, mert erre példát nem igen találni.

A jelentés részletei egyébiránt ezek:

A főváros szegényházaiban 1035 férfi, 1431 nő, az árvaházakban pedig 334 fiú és 119 leány van elhelyezve.

A professzionátus koldusok és munkakerülők napról-napra ijesztő módon szaporodnak. A rendőrség a kihágási törvény alapján nem boldogul velök szemben, s az állam feladata volna, hogy a folyton növekedő bajon segítsen.

A tanácsai ügyosztály kéri is a polgármestert, tegyen lépéseket a kormánytól egy kényszer-dologház és egy újfajti intézet felállítására ügyében. Az elsőben a munkakerülőket, a másodikban az elzúllásnak indult kiskorúakat helyezték el.

Ezenkívül még egy olyan munkaházra is szükség volna, amelyben munkát nem kapó tisztességes szegény embereket dolgoztatnának, megfelelő díjazás mellett, hogy az alkalmaztatás híján szűkölködők, ne legyenek kénytelenek alamizsnáért alkalmazkodni.

Végül említi föl a jelentés a legszembeötlőbb dolgot, azt, hogy a főváros szegényházait kórházi célokra is használják.

A főváros a kormánytól, ez meg a fővárossal szeretne új kórházat építtetni. A különféle üzenetváltások közben úgy megteelik minden kórház, hogy a betegeket ki kell telepíteni, a szegényházakat tehát megrakják gyöngéldöklökkel.

Az Erzsébet szegényházat pedig valami kórházi megfigyelő osztállyá alakították át: a nem közveszélyes elmebetegek számára.

A jelentés adatai közül különösen az utóbbit a közgyűlésen is szóvá tezik.

VIDÉK.

* (Bizalom a kormányban.) A soproni szabadelvű párt e hónap 23-án nagygyűlést tartott, amelyből a következő táviratot küldték báró Bánffy Dezső miniszterelnökhöz:

„A soproni szabadelvű párt mai nagygyűlése a halás ragaszkodás és őszinte hódolat által megélt bizalom megnyilvánulását küldi meg Nagyméltóságodnak és a bölcs vezetés alatt álló kormány minden tagjának. Köszöntjük Nagyméltóságodat, meg az ősszminiszteriumot, a lefolyt hároméves sikereiben gazdag kormányzás után, áthatva annak tudatától, hogy minden hazafit lelkes hódolatra készített az a politikai előrelátás és bölcsesség, amelylyel Nagyméltóságod és miniszteriuma előbbre vitte a haladásnak és az ország anyagi jólétének az ügyét. A királyi bizalomnak felémelő birtokában olyképen gondolza Nagyméltóságod a hazafini érzés és a nemzeti öntudat teljes kiépítését, hogy az európai kultúrnépek nap-nap után láthatják életterében megizmosodni, súlyában és társadalmi erejében megnövekedni szeretett hazánkat. Ennek előbbrejutásáért áldozati hazafini munkássá-

gában kérjük, számítson Nagyméltóságod és miniszteriuma mindenkoron hálás és odaadó ragaszkodásunkra.

Sopron, 1898. január 23-án.

Dr. Hania József, pártelnök.
Dr. Berényi Pál, pártjegyző.

* (Mározius 16-ike Kolozsváron.) Kolozsváron a márczius 15-ét ünneplő állandó bizottság ma ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a felszázados évforduló alkalmával az egész napot, az egyletek és testületek közreműködésével, általános és nagyszabású ünnepségekkel ülik meg. Kivonulnak ez alkalommal az iskolák s az egyetem hallgatói is. A városháza erkélyéről Hegedűs István budapesti egyetemi tanár fog beszélni; ő beszélt 25 évvel ezelőtt is. A délután folyamán dr. Márky Sándor mond emlékbeszédet; E. Kovács Gyula egy alkalmi költeményét fogja elszavalni; Palóczy Lajosné énekel; Nagy Mariska zongorázik. Este általános ki-
világítás, banket és diszeldadás.

* (Mandel Pál nyílt levele.) Az alsólendvai mandátum megsemmisítése alkalmából Mandel Pál, aki az utolsó választásnál Marsovszky Endrével szemben kisebbségben maradt, ma nyílt levelet intézett az 5 volt választóihoz. A nyílt levélben hivatkozik a törvénytelen mandátum megsemmisítésében rejlő erkölcsi elégtételre és másrészt felhívja a kerület figyelmét arra, a körülményre, hogy amit a néppárt a választásokon izgatva hirdetett, abból a letelt másfél osztendő alatt semmi sem valósult meg. A szabadelvű párt nem bántotta az egyházakat, a néppárt pedig semmit, de semmit sem csinált. Éppen azért Mandel Pál felhívja az alsó-lendvai kerület választóit, hogy a várható új választás alkalmával ne hagyják magukat megfélemlíteni vagy megtéveszteni, hanem — bárki legyen is a szabadelvű párt jelöltje — vigyék zászlóját diadalra. Ő, aki a kerületet a mult országgyűlésen képviselte, minden körülmények között megőrzi ragaszkodását volt választóihoz.

* (Itt és ott.) Gróf Szapáry Lászlóról egy könyvomatossá alapján megírtuk, hogy tegnap Budapestre érkezett. E hír azonban tévedésen alapul. A fiúmei kormányzó most még a fiúmei hivatalokat vizsgálja és csak holnap jön Budapestre.

(Szabolcs vármegye közgyűlése.) Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottsága, báró Feilitzsch Berthold főispán elnöklése alatt ma közgyűlést tartott. A gyűlés elején felolvasták Perczel Dezső belügyminiszter leiratát, melyben tudatja, hogy a szocialista mozgalom miatt katonaság kiküldését szükségnek nem látja és a szocialisták lapjaiktól a postai szállítást meg nem tagadhatja; a közgyűlés a miniszter leiratát tudomásul vette. Ezzel kapcsolatban azonban elhatározták, hogy egy hazafias irányú néplap minden egyes számából kétezer ingyenpéldányt fognak kérni a minisztériumtól. A 48-adi események felszázados évfordulójának megünneplését, Mezőssy Béla képviselő indítványára elhatározták. Budapest fővárosnak az obstrukcióra vonatkozó átiratát — mint ez idő szerint már tárgyalant — mellőzték és levéltárba helyezték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Császárváró csöcselék. Ezt a címet adta Rádi Sándor a Népjog-nak elnevezett szocialista újságban annak a közleménynek, amelyben kikelt az ellen a lelkes fogadtatás ellen, amelyben a főváros lakossága Vilmos német császárt részesítette. A királyi főügyesség osztálygyűlésre való izgatást látott e cikkben és perbe fogta úgy Rádi Sándort, mint Safranek Istvánt, a ki az izgató közleményt németre fordítva, kiadta „Volksstimme” című lapjában.

Ma tartották meg ebben a sajtóperben az esküdszéki tárgyalást, amelyen Zsitvay Leó elnökelt. A vádhatóságot Baumgarten Izidor királyi ügyész képviselte, a vádlottakat dr. Pollacsek Sándor ügyvéd védte.

A vádlottak kihallgatása után felolvasták a vádlevelet, amelyben a királyi főügyesség a következő kitételeket inkriminálja:

„Minket, munkásokat, szoktak a csöcselék névvel megisteltetni. Visszautasítjuk és most a burzsoázia képébe vágjuk ezt az ocsmány szót. Ki a

csöcselék? Az-e, aki rongyos, éhes, tudatlan, mert a polgári gazemberek, a pénzes zsák alávaló lovagjai minden erkölcsi és anyagi javát eltulajdonították? Vagy az-e, ki embertársait erkölcsileg és anyagilag megrabolja? Ki a csöcselék? Az-e, aki lopja a napot, mert nem kap munkát, mert a munkaeszközök tulajdonosai kilökték az utcára? Alávaló emberi söpredék! Ordítatok torkotok szakadtáig, tüvöltetek, hogy az égig hasson, éljenek, tapssoljatok, ugráljatok, ünnepeljétek, világitassatok, mert jön ő, az Isten kegyelméből való! Meggyalázói az emberi méltóságnak, utálattal, megvetéssel fordul el tőletek mindenki, aki nem akarja a teremtes koronáját, az embert, önmagában meggyalázni. Ti vagytok a csöcselék, hasoncsuszó férgek, császárváro burzsoák!.

A cikkek felolvasása után Rádi beismerte, hogy ő írta meg a cikket magyarul és Safraneket bízta meg a német fordítással. A bizonyítás után a perbeszédre került a sor. Dr. Baumgarten Izidor királyi ügyész vádbeszéde és dr. Pollacsek Sándor védő beszéde után az esküdtek visszavonultak tanácskozára. Megválasztott főnökük Biró Tamás fél óra múlva kihirdette a verdiktet, amely azonban oly logikátlan volt, hogy az elnök sehogyszem tudott eligazodni rajta.

A kérdésekre ugyanis ezt a választ adták az esküdtek:

1. Van-e izgatás a Népjog cikkében?
11 igen, 1 nem.
2. Rádi a szerzője e cikknek?
12 igen.
3. Vétkes-e e cikk miatt Rádi?
10 igen, 2 nem.
4. Van-e izgatás a Volksstimme cikkében?
11 igen, 1 nem.
5. Szerzője-e Rádi e cikknek?
11 igen, 1 nem.
6. Szerzője-e Safranek is e cikknek?
5 igen, 7 nem.
7. Vétkes-e e cikk miatt Rádi?
9 igen, 3 nem.
8. Vétkes-e e cikk miatt Safranek?
9 igen, 3 nem.

Vagyis azt mondták ki érthetetlen módon az esküdtek, hogy Rádi mindkét cikk dolgában vétkes és vétkes Safranek is, noha ő nem szerző. A bíróság dr. Pollacsek felszólalására visszaküldte az esküdteket, hogy a 6. és 8. kérdésre újból szavazzanak. A tizenkét esküdt másodszor tanácskozott és ismét akként döntött, mint először. Erre az elnök kijelentette, hogy a verdiktnél nincs logika, miért is tegyenek indítványt a közbíró és védő. Baumgarten kir. ügyész Safranek tekintetében az ítélőhözás felfüggesztését s az ügynek reá nézve új esküdszék elé való terjesztését indítványozta, míg dr. Pollacsek Sándor azzal a kéréssel állt elő, hogy a törvényszék egyszerűen mentse fel Safraneket. Ha azonban ez nem volna lehetséges, maga is hozzájárul a közbíró előterjesztéséhez.

A sajtóbírósa Safraneket illetőleg az ügyet új esküdszék elé fogja terjeszteni és csak a másik vádlottra nézve hozott ítéletet. Ezzel Rádi Sándort két izgatás vétségeért négy havi államfogházra, továbbá 60 forint pénzbüntetésre, esetleg (államfogházról lévén szó) még két havi fogságra ítélte.

— Hivatali sikkasztás. A budapesti törvényszék ma másfél esztendei börtönrre ítélte Enessey Gábor adótitstet, aki a fogyasztási adóhivatalnál pénzkezeléssel volt megbízva és a kincstárt 2200 forint erejéig megkárosította. Enessey azzal védekezett, hogy alkoholizmusban szenved és a sikkasztást beszámíthatatlan állapotban követte el. A bíróság ezt az alkoholizmust nem mint beszámítást kizáró okot, hanem mint nyomatékos enyhítő körülményt vette figyelembe és a 92. szakaszt alkalmazta. Enessey büntetéséből a vizsgálati fogság által öt hónapot kitöltöttnek vett. Az elítéltet, aki föllebbezést jelentett be, nyomban szabadlábra helyezték.

— Sikkasztó „gentleman”. A budapesti törvényszék négy rendbeli sikkasztás büntette és egy rendbeli párviadal vétsége miatt helyezte vád alá Pogány (Weimann) Jákót, aki a vád alá helyező határozatban megnyugodott. A vádhatározatból

nem tűnik ki, vajjon Pogány ur csak a sikkasztás után verekedett-e, avagy akkor követte-e el a sikkasztást, midőn lovagias ügyét már szépen elintézte.

— Korotnai Árpád. A sokat emlegetett dr. Korotnai Árpádot egyik páciense tudvalevőleg sikkasztás büntette miatt panaszolta be, mert Korotnai a rábizott értékpapírokat többszöri kérésére sem adta neki vissza. Vád alá is helyezték sikkasztás miatt. Korotnai föllebbezett a vád alá helyező határozat ellen s a királyi tábla most több körülmény fölüerítése céljából pótvizsgálatot rendelt el. A pótvizsgálat vezetésével Dr. Bóla vizsgálóbíró biztá meg.

A miniszteri titkár bűnpere.

A külföldön nemrég letartóztatott Pettkó László volt miniszteri titkár bűnpere nemsokára végtárgyalásra kerül. A Pettkó által elsikkasztott összeg körülbelül 62.000 forint, amely összegből a vádlott néhány ezer forintot megtérített. A többi ivre terjedő vádhatározatból kivonatosan közöljük a következőket:

Fogvalevő Pettkó László budapesti születésű, ágostai evangélikus vallású, 43 éves, nős, büntetlen multu, volt miniszteri titkár a büntetőtörvénykönyv 462. §-ába ütköző s a 463. §. szerint minősülő hivatali sikkasztás büntette; továbbá a büntetőtörvénykönyv 401. §-ába ütköző s a 402. §. szerint minősülő három magán-okirathamisítás büntette; a büntetőtörvénykönyv 379. szakaszába ütköző három csalás büntette, végül a büntetőtörvénykönyv 333. és 336. szakaszaiban körülírt lopás büntetésének kivérlete miatt vizsgálati fogságának fentartásával vád alá helyeztetik.

Mert:

Az Országos Törvénytár szerkesztősége az 1883. évet megelőző időben egyesítve volt a Budapesti Közlöny hivatalos lap szerkesztőségével; az előbbinek teendőit azonban már 1878. év óta Pettkó László végezte, aki abban az időben segédfogalmazó volt a budapesti királyi ítélő táblánál. A Törvénytár szerkesztésével járó teendők szaporodása miatt a két munkakör teljes különválasztása vált szükségessé, ami 1883-ban meg is történt és az Országos Törvénytár szerkesztésének teendőivel Pettkó Lászlót bízták meg, akit ugyanakkor miniszteri titkárrá nevezték ki. Mikor a belügyminisztérium a szerkesztőség által sajtó alá rendezett törvények és rendeletek előrusítása körül a házi kezelést léptette életbe, ezzel a kezeléssel is Pettkót bízták meg.

1894. december havában Tokaji Nagy Kálmán helyettes szerkesztő „bizalmas” följelentést küldött Huszár Kálmán miniszteri tanácsoshoz, amelyben azzal állott elő, hogy Pettkó László a belügyminisztérium kiadásában megjelenő Törvénytár kiadványaiból befolyó jövedelem nagy részét a saját céljaira fordítja.

E följelentésre a szerkesztőség ügykezelésének és pénzkezelésének megvizsgálására bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai voltak: Huszár Kálmán miniszteri tanácsos, Farkas Zoltán titkár, Gagolák József számtanácsos és Szaklóczy Mihály számellenőr, akik nagy szabálytalanságokra és hiányokra jöttek rá és ennek következtében a minisztérium Pettkó Lászlót állásától felfüggesztette.

Pettkó László kihallgatása során késznek nyilatkozott a megállapítandó hiány fedezésére, s édesanyja le is tett e célból 5000 forintot.

Pettkó Lászlót rendőri felügyelet alá helyezték ugyan, de mégis sikerült a fővárosból külföldre szöknie.

A belügyminisztérium részéről eljáró szakközegek folytatták a vizsgálatot és 61688 forint 02 krajczárban állapították meg azt a kárt, amely Pettkó László eljárása következtében fölmerült. Minthogy ez a hiány csakis akként keletkezhetett, hogy Pettkó László a hivatalánál fogva kezéhez jutott pénzürtéket jogtalanul eltulajdonította, tehát azokat elsikkasztotta;

minthogy a sikkasztás föllebezésének meghiúsítására az egyes számlákat és nyugtákat megbámisította, jogosan vádolható úgy a hivatali sikkasztás, mint a magánokirathamisítás büntetésének elkövetésével.

A csalás miatt emelt vádnak az az alapja,

hogy az államkincstárt fordítási díjak címén nagyobb összeg erejéig megkárosította.

Lopás kísérlete miatt azért helyezték rád alá, mert Pettkó László 1894. évi december hó 14-én este, az ellene megindított vizsgálat idejében a szerkesztőség raktárbeli helyiségét lakatossal jogtalanul felnyitatta abból a célból, hogy az oda korábban becsempészett kiadványokat onnan elviesse és a saját rendelkezése alá vegye.

Pettkó László ellen a vizsgálati fogság fenntartását a cselekménye súlyos voltánál fogva meghatározott büntetési tétellel és az a körülmény indokolja meg, hogy a terhelt előzőleg megszökött.

A végtárgyaláson Fekete Gyula bíró foglalkoztatja. Pettkó László védelmét Eötvös Károly ügyvéd vállalta el.

Szimon Anna gyilkosa.

(Filippopolisz, január 22.)

A hamis eskü napja volt. Bojcejev kapitány körülbelül egy tucat új mentő tanút hajszoltatott fel és ezeknek a többsége meg volt vesztegetve. Ez pedig nem valami titok, amelyet kifecsegek. Mindenki tudta ezt a városban és a törvényszéki teremben, a bírák is tudták és mindenki nyíltan beszél arról. A pénz Bojcejev gazdag apósa adja: a pápa. Ez a dolog már sok ropogós ezresébe került, de mindez nem használ semmit. Az egyetlen haszna az a kétes értékű élvezet, hogy a pert végighallgathatja és meggyőződhet róla, hogy a bírák nem veszik kétségbe az ő hamis tanúinak a vallomásait, sőt el sem hiszik azokat.

A mai tanuk egyike, a szófiai pristav, akinél Szimon Anna lakott, azt iparkodott bizonyítani, hogy a leány nemcsak Bojcejevvel, hanem más férfakkal is érintkezett. Azt azonban elhallgatta, amit pedig biztosan tudott, hogy Bojcejev annak idején kísérletet tett az ő és Szimon Anna gyermekének, a kis Eugeniának a meggyilkolására. Amikor egyszer Anna elutazott, odaadta a gyermeket egy „angyalcsinálnak.” A midőn Anna visszaérkezett, tudatta vele, hogy a gyermek meghalt. Anna erre gyászhát öltött. Egy ismerősének a közbenjárására azonban néhány nappal később megtalálta a gyermeket félig kiéhezett állapotban. A pristav, aki ezekről tudott és ismételve elbeszélte, most Anna ellen és nem Bojcejev ellen vallott.

A halotthalvány, dadogó Hanazursky hadnagy, aki az anyja miatt nem akar beszélni és másrészt úgy a szülők, mint társán Bojcejeven is segíteni szeretne, szintén különös alakja volt a tárgyaló teremnek. Nem tehetett egyebet, mint hogy az emlékező tehetségében lejegyzeteket fedezett fel.

Annak a gazdának a vallomását, aki 600 Napoleon-aranyért vallott Bojcejev mellett s kiről már volt említés, teljesen megdöntötték a többi zsandár vallomásai.

Kár, hogy a törvényszék az államügyész amaz indítványát, hogy a Bojcejev szökési kísérletére vonatkozó jegyzőkönyvet felolvassák, nem fogadta el. Bojcejev ugyanis ott előadta, hogy a ruméliai határon Törökországba akart szökni és aztán a maccedoniai határon Küstendilnél vissza akart térni. Küstendilben a barátai várták volna, akikkel Szófiába ment volna, hogy ott valakin, „aki nem mindig időzik Szófiában,” megboszulhassa magát.

Ennek az előadásnak az lett volna a célja, hogy a rendkívül féltékeny fedelmet megijesztesse, mintha ellene Bojcejev érdekében összeesküvést szöttek volna.

Ilyen kétségbeesett és ravasz eszközökhöz fordult Bojcejev, hogy magán segítsen.

Mindez azonban hasztalan és hiábavaló. A bírák és az államügyész komolysággal és méltósággal felelnek meg a hivatásuknak. Az államügyész ma késő este fejezte be a beszédét. Azzal a kívánsággal fejezte be, hogy emeljék fel az esküdtzék büntetését s illetve az életfogytiglani börtön helyett mondják ki a halálbüntetést Bojcejevre.

És ha a bíróság nem is fogadja el az államügyész indítványát, annyi bizonyos, hogy az előbbi ítélet fennmarad.

Mindazonáltal Bojcejev még egy pillanatra sem jött ki a sodrából. Ennek az embernek nincsenek idegei. Emlékeztet arra a nemrégén főbelövése itélt

rablónőkre, Brkicre, aki másfél évig kenyéren és vízen élt a börtönben, ahol nehéz láncokkal volt a falhoz odakovácsolva és ennek daczára egész vad-sága és testi ereje az utolsó pillanataig megmaradt.

A mai tárgyalásról a következő távirati tudósítást kaptuk:

Filippopolisz, január 24.

A mai tárgyaláson folytatták a perbeszédet s most a védelmé volt a szó.

Bojcejevnek mind a két védője erősen hangsúlyozta a gyilkossági ügy politikai oldalát. Dr. Bobesov azt mondta, hogy a rendőrség a külföldi heves támadásai következtében elvesztette a fejét s Bojcejevet kerítette hatalmába, hogy áldozatul legyen. Popov, a másik védő a kapitány teljes ártatlansága mellett kardoskodott. Szimon Annát vadállatnak nevezte, aki Bojcejevvel vetette magát. Ezért az elnök rendreutasította.

Popov ezután az osztrák-magyar konzulátust támadta meg és azt mondta, hogy az összes terhelő tanukat előbb a konzulátusnál hallgatták ki.

Mire a jelenlevő konzul, báró Rodich odakiáltotta:

— Ön hazudik!

Genadiev ügyvéd, a kis Szimon Eugenia kártérítési képviselője, rámutatott arra, hogy az a csendőr, aki szombaton Bojcejev mellett volt, ugyanaz, aki annak idején hamis jelentést tett Szimon Annáról és azt mondotta, hogy Anna egy másodosztályú vasúti jeggyel Filippopoliszból elutazott.

SPORT.

— A nizzai versenyek. A mai (negyedik nap) versenyek legérdekesebb száma a *Grand prix de la ville de Nice* volt, egy 20.000 frankkal díjazott, 4000 méter távolságú akadályverseny handicap. Győztese angol ló, a Mr. A. Maher *Detonator*-ja lett, amely 72½ kiló súllyal a nyergében, igen könnyen verte le a vicomte de Beugnot *Sarcelle*-jét (69 kiló); harmadik a báró Lamartiniere *Savoyard*-ja (67 kiló) lett. A legközelebbi s egyúttal utolsó versenynap, szerdán lesz.

FARSANG.

Készülődes az athléta-bálra. A meghívók zömét már szétküldte az athléta-bál rendező-bizottsága. A bál iránt nemcsak a főváros előkelő köreiből, hanem a vidéken is élénk az érdeklődés, úgy, hogy alapos a remény, hogy az athléta idejéig bálja méltó utódja lesz a lefolyt negyedszázad athléta-bálgájának. Ez alkalomra ifj. Rózsa Kálmán sikerült keringőt ajánlott fel „Flirt” címmel a rendezőségnek.

Protestáns-bál.

A Vigadó termében ma este zajlott le a farsang egyik legszebb és legjobban sikerült bálja; a Protestáns-bál. Nem volt ez az ugynevezett nagyszabású tánczestélyek közül való mulatság; semmi pazarlás, semmi felesleges költségek és mégis a maga egyszerűségében imponáló volt. A tánczrendre sem költöttek százakat, egy karton kis fizet, rajta két kis árva, jelezve a jótékony célt, melyre a jövedelmet fordították. A bálanyai tisztet a következő hölgyek töltötték be: báró Radvánszky Gézané, Wlassics Gyuláné, gróf Bethlen Andrásné, Hegedűs Sándorné, báró Bánffy Györgyné, Beniczky-né-Bajza Lenke, Heinrich Gusztávné, Plachy Tamásné, gróf Teleki Józsefné, Münnich Aurélné, Csiky Kálmánné, Gajári Ödönné, Nagy Jenőné, Lángy Gyuláné, Fischer Kálmánné, gróf Mikes Árminné, gróf Pejacevics Zelmika és báró Dániel Ernőné. Ott voltak továbbá:

Asszonyok:

Brenneberg Gyuláné, Boor Boemches Gyuláné, Borbély Lajosné, Bálint Sándorné, Blaskovich Waldeck grófné, Beretvás Gyuláné, báró Radvánszky Antalné, Böloni Ödönné, Dobisz Ágostonné, Dubravitzky Lászlóné, Dobránszky Péterné, Dégenfeld Lajosné grófné, Ebner Edéné, Falvay Antalné, Földváry Miklósné, rosti Forgách grófné, Fekete Gyuláné, Forscher Adolfné, Ferenczy Lászlóné, Füzesséry Gézané, Fáy-Kuun Irma grófné, Gajári Gézané, Gajári Ödönné, Gregersen Guibrandné, Gedlitzka Antalné, Gnoth Sándorné, Henicz Albertné, Hirsch Kálmánné, Hampel Antalné, dévaványai Halasy Sándorné, Homann Ottóné, Heinrich

Gusztávné, Hagenmacher Árpádné, gróf Hugonay Béláné, Hudecz Miksáné, Irsay Györgyné, Ilyés Lajosné, özvegy Justh Ferenczné, Imling Konrádné, Knuth Károlyné, Kommer Ferenczné, Kovács Gyuláné, Klamarik Jánosné, Kesselbauer Ida (Futtak), Klug Nándorné, Klebersberg Béláné grófné, Komáromy Lajosné, Lovas-syné Száky Jozefa, Lappart Antalné, Lukács Lászlóné, Ilavátka Béláné, özvegy Lechmaier Nándorné, báró Lipthay Béláné, Ligetkuthy Ivánné, Lukács Antalné, Molnár Gézané, Morvay Jenőné, Maszák Hugóné, Molnár Antalné, Nyíry Lajosné, Papp Antalné, Patai Ferenczné, Pappszász Károlyné, Pálffy Daun Lipótné grófné, Prónai Róza báróné, Podmaniczky Gézané, báróné, Orley Kálmánné, Reichmann Vinczéne, Rucsek Józsefné, Ragályi Ferenczné, Stesser Jánosné, özvegy Szabó Albertné, özvegy Soltz Rezsőné, Schweiger Gyuláné, Say Thekla, Sárkány Samuelné, Sulkovszky Józsefné, Szabó Józsefné, Szabó Imréné, Szende Dárdy Olga, Steindl Imréné, Szentkirályi Kálmánné, Szedemisz Zoltánné, Storer Viktorné, Szilágyi Emilné, Szvoboda Jakabné (Salgó-Tarján), Schlemminger Lászlóné, özvegy Simonsits Jánosné (Gödöllő), Szász Károlyné, Tarnóczy Gusztávné, Takács Lajosné, Török Aurélné, Tirscher Ervinné, Tutschek Józsefné, Teszár Lászlóné, Thury Samuelné, Tolnay Gedoonné, Teleky Sándorné grófné, Teleki Gézané grófné, Ulbrich Edéné, Várady Béláné, Weissenbacher Endréné, Wittchen Kornélné.

Leányok:

Assimovszky Margit, Andrassy Ilona és Marianné, Borbély Elza, Böloni Blanka, Bálint Margit, Botka Sárika, Radvánszky Ella, Brodman Meláné, Dornay Erzsike, Dobisz Vilma, Dubravitzky Birike, Dobránszky Vilike, Ebner Vilma, Falvay Gizella, Fischer Olga és Stefánia (Győr), Fekete Alice, Forscher Mariska, Ferenc Mariska és Margit, Füzesséry Kornélia és Ida, Faludy Donka, Gajári Steffe, Gregersen Sarolta és Ilonka, Galgóczy Jolán, Gedlitzka Emmuska és Emilia, Gnoth Mariska, Harnos Mariska, Heinicz Margit, Händel Vali, Hisch Lili, Homann Irén és Biri, Heinrich Viola és Margit, Dévaványai Halasy Gizella, Häuffel Olga, Huszár Mariska, Hagenmacher Lili, Hajnik Mariska és Erzsike, Hudecz Olga, Irsay Jolán, Ilyés Mariska, Justh Gusztika, Imling Paula, Knuth Lujza, Klug Jolán, Komáromy Ilona, Kommer Kati, Klamarik Maja, Kesselbauer Otília és Kornélia (Futtak), gróf Klebersberg Valéria, Kovács Etelka, Kéler nővérek, Lappert Etelka, Lavatka Margit, Löblach Olga (S-Tarján), Lehmaner Brigitta, Lónyay Gabriella, Lukács Margit és Ilonka, Lukács Gizella, Meissner Irma (Vácz), Maszák Leona és Viola, Cholnok Ernőst, Nyíry Margit, Orley Anna, Papp Katinka, Pelnár Alice, Pappszász Katinka, Plahy Sárika, Reichmann Eugénia, Rucsek Nelli, Révay Jolán, Stessel Margit és Róza, Szabó Irénke és Margit, Scholtz Judit, Sárkány Erzsike (Pilis), Szabó Otília, Schulkovszky Szeréna, Steindl Ida, Szabó Irma és Juliska, Szentkirályi Ilonka, Szedemisz Jolán, Stáhl Paula, Szilágyi Lenke (Sopron), Szilágyi Margit, Száry Margit, Szvoboda Olga (S-Tarján), Szantner Vilma, Schlemminger Bella, Simonsits Irma és Ilka, Tarnóczy Ida, Török Elza, Takács Márta, Teszár Ilonka, Thury Gizella, Tolnay Vilma, gróf Vass Hortense, Várady Margit, Weissenbacher Irén, Wittchen Elza, Waskovics Ilonka.

NYILTTÉR.

Köszönet nyilvánítás.

Folyó hó 2-án éjjel Komárom-Szent-Péteren tűz ütött ki s rövid pár óra alatt községünk nagy része elpusztult. Mi alulírottak az Országos Magyar Kétszázöt Bízostó-Szövetkezetnél voltunk biztosítva és hálásan ismerjük el, hogy a szövetkezet nagy érdemű igazgatósága kárunkat a lelkülményességben azonnal felvettette s az igazságosan megállapított kártérítést mindnyájunknak késedelem nélkül, teljes megelégedésünkre tízezer forinttal minden levonás nélkül készpénzben kiadta.

A szövetkezet ezen becsületes eljárásáért, hálás köszönetet mondunk azért is, mert a mióta légtünk, nem mult el nap, hogy a községünkben itt ólálkodó biztosító részvénytársasági ügynőkhöz ne jösztektek volna azzal, hogy mi, kik a szövetkezetnél biztosítottunk, hiába várunk kártérítésre, mert a szövetkezet csak ígér, de nem fizet. Most pedig arról győződünk meg, hogy ezen híresztelések alávaló hazugságok és hogy mi jártunk a legjobban s azok bánták meg, akik nem itt voltak biztosítva; mert a szövetkezet nem tett úgy, mint egyes más társaság, amely egyéb levonásokon kívül a kártérítésből feleltől díjakat is több évekig előre lefogott.

Isten áldása legyen ezen a szövetkezeten és minden gazda ember csak saját érdekében teszi, ha idején biztosítani. Ajánljuk minden gazdának figyelmébe.

Kelt Komárom-Szent-Péteren, 1898. január 23.
Molnár Sándor s. k., Kovács Lajos s. k., Répás István s. k., Petres Jánosné), Czompó János s. k., Bilikó Juliánna), Bálint János s. k., Mátos István s. k., Zsv. Zakar Jánosné), Mészáros Lajos s. k., Pivoda Szófi s. k., Holéty András s. k., Bálint Balázs s. k., Göl Pál s. k., Mészáros Máté s. k., Tokodi Sándor s. k., Molnár János bilitz s. k., Czövek István s. k., Mészáros László s. k., Czövek Sándor s. k., Bálint József s. k., Szabó András Öcsa s. k., Nagy Ambrus s. k., Id. Kozdi Mihály s. k., Németh Andrásné s. k., Németh Gábor s. k., Kozadi Bálint s. k., Zsv. Kozadi Jánosné s. k., Mészáros István Miklós s. k., Mészáros András Miklós s. k., Németh Mihály s. k., Hajabács Imre bíró s. k., Mészáros István s. k.

Előttünk: (P. H.) Szent-Péter helység pecsétje. Hajabács Imre s. k., községi bíró. Mészáros István s. k. községi t. bíró. Hollányi Miklós s. k. jegyző.

+++++ Gyomorbetegeknek segély ++++

Cooper Cooper & Co. Ltd. London
legitimabb eredetű

Ceylon téáját

Árusítja az
Angol Gyarmat Társaság
Budapest, V., Perutz köz 4.
(Füredi-utca és Mörleg-utca között)

Arjegyzekek kívánatra szolgálnak. Vidékre megrendelés feli kgr. és nagyobb mennyiségben barzative szállítattik.

+++++ Gyomorbetegeknek segély ++++

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, január 24. Májusi járadék 102.30, Ezüst járadék 102.25, Osztrák aranyjáradék 103.40, Magyar aranyjáradék 103.10, Magyar korona-járadék 99.90, Osztrák hitelrészvény 224.10, Osztrák-magyar államvasút 145.60, Déli vasút 35.—, Osztrák bankjegy 169.95, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.90, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.85, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.38, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.50, Laura-kohó 182.60, Olasz központi vasút 135.—, Török sorsjegy 115.90.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 224.50, Osztrák-magyar államvasút 145.60, Déli vasút 35.—, Magyar aranyjáradék 103.10, Disconto-társaság 201.40.

Páris, január 24. Uj 3%-os francia járadék 101.90, 3%-os francia járadék 103.25, 3 1/2%-os francia járadék 107.55, Osztr.-magy. államvasút 731, Osztrák aranyjáradék 104.—, Magyar aranyjáradék 102.50, Déli vasuti elsőbbség 390.75, Alpész bányá 318, Torok dohányrészvény 292.50, Torok sorsjegy 112.50, Olasz járadék 94.70, Spanyol kölcsön 80.62, Meridional 678, Rio Tinto 690.—, Debeers 755.—, Eastland 132.50, Chartered 78.75, Randfontein 51.50, Szilárd.

New-York, január 24. (C. T. B.)

	január 24. cents	január 22. cents
Buza január	107	104 7/8
" májusra	95 1/2	94 1/8
" júliusra	89	88 1/8
Tengeri májusra	34	34

Chicago, január 24. (C. T. B.)

	január 24. cents	január 22. cents
Buza májusra	93 1/2	92
Tengeri májusra	29	29

Mezőgazdaság.

Gazdasági állapot a Bácskában. Mint lapunknak írják, a Bácskában komoly baj fenyegeti a gazdákat. A rossz időjárás következtében rendkívül elszaporodtak a mezei egerek, patkányok, ürgek és hősöcsögök. A tanyai lakosság már nem tudja, mi módon védekezzék ellenük. Künn a mezőn, a hótakaró nélküli vetésekben roppant károkat okoznak, de behatolnak a szobákba, élés és magtárakba és cszerágnak mindent. A napokban is egy tavankúti bunyevác gazdának a két kis malacját ették meg tisztára.

Országos baromfi tenyésztési egyesület. Ezen egyesület tegnap tartotta rendes évi közgyűlését. Báró Nyáry Gyulának elnöklése alatt, ennek pilisi kastélyában. A zárszámadás előterjesztése, a felmentvény megadása s a jövő évi budget elfogadása után Parthay igazgató röviden megemlékezett az elmúlt esztendő munkaköréről, bejelentette a magyar baromfitenyésztés részvételét az 1900. évi párisi világkiállításra és körvonalozta az egyesület jövő évi működését.

Ipar és kereskedelem.

Kereskedelmi akadémia Székesfehérvárott. A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívása folytán Székesfehérvárott a kereskedelmi akadémiának új palotát fognak építeni. A kereskedelmi akadémia költségeit eddig a város és a kereskedelmi testület fedezte; a vallás és közoktatásügyi miniszter az esetre, ha a követelményeknek megfelelő új épületet emelnék, az akadémiának szintén megígérte a támogatást.

Kőbányai sertéspiac, január 24. Magyar elsőrendű: Fialtal nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 50—51 krajczár. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 50—51 kr.

Könnnyű (páronk. 250 kilgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. feletti súlyban) 50—51 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 49—50 krajczár. Könnnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 48—49 krajczár. Sertéslétszám: 1898. január 22. napján volt készlet 19.302 drb, január 22-én felhajtott 1168 drb, január 23-án elszállított 919 drb, január 24-én maradt készletben 19.551 darab. A hízott sertés üzletirányzata kissé kellemesebb.

Budapesti konzum-sertésvásár, január 24. A ferencvárosi petrolumraktárul levő székes-fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. január 22-én érkezett 231 drb. Készlet január 21-éről 120, összes felhajtás 351 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 225 drb.; elszállítottan maradt 126 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—51 kr., 220—280 kilós 49—51 kr., 320—380 kilós 47—49 kr., öreg nehéz 40 kr., malacz 47—49 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti birka vásár, január 24. A mai birka vásárra felhajtottak 530 darab hizalt ürüt és 254 darab feljavított juh, összesen 864 darabot. Az egész állomány eladatott. Napi árak: Hizalt ürü páronként 17—19 forint, 100 kilónként élő súly szerint 19—20 forint, feljavított juh párja 13 1/2—16 forint, 100 kilónként 17—18 forint, kiverő juh páronként 6—10 forint. A vásár lassu lefolyású volt.

Bécsi vágómarhavásár, január 24. A mai vásárra felhajtottak: 2861 darab magyar, 534 darab galicizai, 232 darab bukovinai, 677 darab németországi, összesen 4304 darab szarvasmarhát, e között 924 darab sovány marhát. A vásár lanyhán indult meg s az árak átlagban 1 forinttal csökkentek. Jegyeztetett 100 kilónként élő súlyban: magyar hízóökö I. minőségű 36—38 frt, II. min. 29—34 frt, III. min. 25—28 frt; galicizai hízó ökö I. min. 36—38 frt, II. min. 30—34 frt, III. min. 26—29 frt; német hízóökö I. min. 39—41 1/2 frt, II. min. 34—38 frt, III. min. 28—32 frt; paraszt ökö 20—25 frt, bika és tehén 18—31 frt.

Közlekedés.

A budapesti alagút-társulat. E társaság január 23-án tartotta közgyűlését báró Kochmeister Frigyes elnöklése alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a lefolyt évben a bevétel 11.184 frt 72 krral keveskedett, aminek az oka a teherkocsi-közlekedés apadása, mert n Ferencz József-híd megnyitása óta a lánchídon át alig egynegyedrésznyi a teherkocsi-forgalom. A tiszta nyereség 52.347 frt 62 kr. volt. Javasolja az igazgatóság, hogy ebből a tartaléklapra 8887 frt 30 kr. fordítsák s hogy a forgalomban levő 2380 részvény 38-dik szelvénye 9 frt 50 krral s az eddig kiadott 920 élvezeti jegy 7. sz. szelvénye 4 frt 25 krral váltassék be. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a felmentvényt megadta. Végül kisorsoltak 180 drb részvényt.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 24.

Szombaton azt hirdették a gabonátőzsdén, hogy kezdetét vette a gabonárák hanyatlása és ennek dacára ma ismét az a tény, hogy ma este a gabonárák tíz krajczárral magasabbak a szombati zárlatnál.

Január huszonkettedike különben némiképp emlékeztet napja lesz az ideai gabonaforgalom történetének. Nem annyira a végre is jelentéktelen ármozgalmat avatja azzá, mint ama körülmény, hogy ezuttal mi magunk adtuk meg önállóan az impulzust, amelyet aztán az egész világon — nem követték. Özönével érkeztek tegnap sürgönyi kérdézőkódok, minden gabonapiacról, hogy tulajdonképp mi történt nálunk, mert sehol sem tudtak magyarizatot a szombati árhanyatlásra. Még a hozánk legközelebb eső és velünk legszorosabb összeköttetésben lévő piac, jöllehet ez az összeköttetés jelenleg csak a határidőforgalomra szorítkozik, mondjuk még Bécs is csak vontatottan haladt nyomdokainkon és ott a tavaszi buza árfolyama szombaton egészben hat krajczárral csökkent.

A mai nap teljesen tájékozatlanul találta az érdekelteket. A kontremin biztosan számított arra, hogy sikerrel folytathatja munkáját, de már az első kísérletnél ellenállásra talált, részben azoknál, akik a két nap előtti eladások révén elért hasznot biztosították maguknak, részben ama — a gabonacsarnokbeli terminologia szerint — „naiv” embereknek, akik még mindig hisznek a javulásban és szívesen vásároltak az olcsó árfolyamok mellett. A két áramlat folyton sakkba tartva egymást, az üzlet délelőtt nem is követett egységes irányt. A hangulat majdnem minden tíz percnyi időközökben változott. Délután azonban túlsúlyra jutott a hausse és csak a fél öt

órai harangszó vetett gátat a további emelkedésnek.

Ha már a tegnapi 3/4 centnyi amerikai emelkedésről nem vettek tudomást nálunk az összes európai piacok szilárd magatartása még sem volt ignorálatos és ez adta meg délután a rugót az emelkedésre. Különösen a párisi távirat gyakorolt befolyást, a lisztárak fél franknyi emelkedését jelezve.

Ily izgalmak között az időjárás megfigyelésére rá sem értek. A gabonacsarnokban az árak hullámzása kötötte le a figyelmet, nem törődtek az aneroiddal és a higanyoszloppal és így megkíméltünk a mostanában divatos termésbecslésektől is.

Sőt az Országos Hírlap római sürgönye, mely szerint Olaszországban a gabonabeviteli vámot 7 1/2 líráról 5 lírára szállították le, sem keltett érdeklődést, pedig tekintettel arra, hogy Olaszország

az 1891. évben 6 millió hektoliter

1892.	9	"	"
1893.	11	"	"
1894.	6	"	"
1895.	8	"	"
1896.	7	"	"
1897.	10	"	"

buzát importált és most szükségét látja annak, hogy még fennálló buza hiányának könnyebb fedezésére a vámot leszállítsa, ez talán még sem jelentéktelen mozzanat, annál inkább, mert tudjuk, hogy az ország nemcsak az amerikai, hanem főleg az orosz buzára tart igényt.

Megemlítjük még, hogy a prolongálása díj májustól júliusra tengeriben tíz krajczárra szállt le, mivel az oláh szállítók csak későbbre várják hajórakományait. Talán a buzarakományok is később fognak érkezni?

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány magyar származásu buza 5 krajczárral olcsóbb áron. Orosz buzából egy kisebb tételt adtak el 11.20 forinton, azaz vámmal együtt 13.— forinton.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség min. átlagban	6 vagy új	származás	hátterek- kinti súly kilgrban	min. átlag megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 kilgrt	ár bruttó 100 kg- ra
1400	uj	dnnal pestvidéki	73 1/2	—	Budapest	11.70	3h.
400	"	tiszai	74 1/2	—	"	12.40	"
200	"	"	76	—	"	12.85	"
100	"	"	75	—	"	12.65	"
200	"	"	75	—	"	12.40	"
600	"	oros	76 1/2	—	transito	11.20	"

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Min. súly hektol.	100 kilogr. közép. ára frtól	100 kilogr. közép. ára frtig	Min. súly hektol.	100 kilogr. közép. ára frtól	100 kilogr. közép. ára frtig
Tiszavidéki uj	74	12.25	12.85	75	12.45	12.50
"	76	12.55	12.80	77	12.70	12.80
"	78	12.85	12.95	79	12.85	13.05
"	80	13.10	13.15	—	—	—
Pestvidéki uj	74	12.20	12.80	75	12.40	12.45
"	76	12.50	12.85	77	12.65	12.75
"	78	12.80	12.90	79	12.90	13.00
"	80	13.05	13.10	—	—	—
Főjénegyei uj	74	12.30	12.40	75	12.50	12.55
"	76	12.60	12.65	77	12.75	12.80
"	78	12.90	13.00	79	13.00	13.05
"	80	13.10	13.15	—	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 147.900 métermázsza buza és 86.900 métermázsza liszt; A nyugotiban 73.322 métermázsza buza és 3470 métermázsza liszt. Silosi 49,100 métermázsza buza.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buzában délelőtt kezdetben nagyobb vásárlásokra szilárd volt a hangulat, míg később realizációkra lanyhább, őszi buza tartósan szilárd irányt követett. Délután hausse volt az egész vonalon.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.68	11.69-72-75-78-70	11.71	11.72	11.73-75	11.76
május	9.30	9.29-31-33	9.35	9.36	9.35-39-41	9.37

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezároló árfolyamok
	január 24. pénz	január 24. ár	január 25. pénz	január 25. ár	
márc.	11.71	11.72	11.76	11.76	
máj.	9.35	9.37	9.33	9.34	

Páris, jan. 24. Nyerscukor (88 fok) kész árú
28,25.—28,75 frk, fehércukor novemberre 31,50 frk,
decemberre 31 ¹/₈ frk, 4 első hóra 32 ¹/₈ frk,
4 hóra májustól 32,50 frk. Finomított készárú
101,50—102 — frk.

bágyadt. **Nyers cukor és jegeszedett cukor** nyugodt; **finomított darabzúgorkorban** meglehetősen üzlet, ártartó. **Külföldi tört lanya és olcsóbb.** Jegyzetelt: készáru 10.9% sh., márcz.-ápr.-ra 10.10% sh., május-aug.-ra 11.1% sh. **Répaczú** kor nyomott és alacsonyabb. **Német** (88%) jan.-ra 9.2 sh., február-ra 9.2% sh., ápr.-ra 9.3% sh., máj.-ra 9.5% sh., jun.-ra 9.6% shilling. **Határidőzlet:** január-ra 9.1% sh., február-ra 9.2% sh., márcziusra 9.3% sh., ápriliára 9.4% shilling, májusra 9.5% shilling, júniusra 9.6 shilling.

Prága, jan. 24. Nyerscukor 88% cukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.75 forint.

Hamburg, jan. 24. Nyerscukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.12 márka, februári szállításra 9.15 márka, májusi szállításra 9.37 márka. Irányzat nyugodt.

Olajok.

Páris, jan. 24. Repceolaj folyó hora 54.—frk (= 25.42 frt); január-ra 53.75 frk (= 25.30 frt); négy első hora 53.75 frk (= 25.30 frt); négy hora májustól 54.—frk (= 25.42 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 24. Repceolaj helyben 54.—márka (= 81.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 24. Repceolaj májusra (hordóval). 56.50 márka (= 33.23 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 24. Repceolaj 28 shilling. Lenolaj 16.—shilling Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 24.—24.1% sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 24. Petroleum helyben 4.80 márka = 8.22 frt.

Antwerpen, jan. 24. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 24. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 24. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.35 cents; United Rife Line Certificates decemberre 86.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.

London, jan. 25. Petroleum, amerikai 4%—4 1/2 sh., orosz 4 1/2 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, jan. 24. Santos határidő gyenge, meglehetősen forgalommal. Jegyzetelt: január-ra 30.6 shilling, márcziusra 30.6 sh., májusra 31.—sh., júliusra 31.3 sh., szeptemberre 31.6 sh., decz.-re 32.—shilling. **Tea.** Indiai és Ceylon ártartó. **Rizs:** változatlanul bágyadt.

Fémek.

London, jan. 24. Réz, G. M. Brände 49 1/16—49 1/16 font sterling készáru és 49 1/2—49 3/4 font sterling 3 hora; best sel. 53—53 1/2 font sterling. **Ön:** finom külföldi 63 1/4—63 3/4 font sterling készáru és 63 3/4—64 1/4 font sterling 3 hora. **Ólom:** angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 1/2 font sterling. **Horgany:** külföldi 18—18 1/2 font sterling. **Higany:** 7.—font sterling első és 6.19 font sterling másodkézből. **Vas:** A glasgovi nyersvaspiac ártartó jó üzlet mellett: **Zárlatárak:** 46.4 1/2 sh. készáru és 46.7 1/2 sh. egy hora; Cleveland 41.3 sh. készáru és 41.6 sh. egy hora; Hematit 49.4 shilling készáru és 49.7 sh. egy hora; Middlesbrough 50.6 shilling készáru és 50.9 sh. egy hora.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, január 24. Az enyhe időjárás hatása alatt, valamint az alacsonyabb budapesti jegyzésekre az irányzat a mai gabonátözsde, gyenge volt és a jegyzések olcsóbbodtak. Buza tavaszra 11.60—11.61—11.55—11.56 forint, rozs tavaszra 8.70—8.71 forint, zab tavaszra 6.65 forint, tengeri május-júniusra 5.44—5.43 forint kötetett.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 11.56—11.57, rozs tavaszra 8.69—8.71, tengeri máj.-jun. 5.43—5.44, zab tavaszra 6.64—6.65.

Boroszló, január 24. Buza helyben 18.80 márka (= 10.93 frt) sárga. Buza helyben 18.50 márka (= 10.87 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 24. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.59 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.22). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

München, jan. 24. Buza 22.20 márka (= 18.06 frt), Rozs 16.25 márka (= 9.56 frt), Árpa 17.—

márka (= 10.—frt), Zab 15.80 márka (= 9.29 frt). Minden 100 kilonként. Hozatal 4795 q. Készlet 3.721 q. Átszámítási árfolyam 100 m. = 58.80 frt.

Lindau, jan. 24. Tartozkodó. Orosz buza 21.10—22.70 márka (= 12.41—13.34 frt), román buza 20.30—22.30 márka (= 11.94—13.12 frt).

Páris, január 24. (Megnyitás.) Buza folyó hora 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza december hora 28.20 frank (= 13.49 frt). Buza 4 első hora 28.—frank (= 13.34 frt). Buza 4 hora májustól 27.90 frank (= 13.29 frt). Rozs folyó hora 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs december hora 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első hora 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs 4 hora májustól 17.50 frank (= 8.33 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 24. (Zárlat.) Buza folyó hora 28.30 frank (= 13.49 frt). Buza december 28.25 frank (= 13.46 frt). Buza 4 első hora 27.90 frank (= 13.29 frt). Buza 4 hora májustól 27.80 frank (= 13.24 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, január 24. Jóllehet a forgalom igen korlátozott volt, az irányzat szilárdnak mutatkozott. Főleg villamossági és új Tramway-részvények iránt mutatkozott érdeklődés. Utóbb alacsonyabb berlini árfolyamok gyengülést idéztek elő.

Az előtözsde: Osztrák hitelrészvény 356.25—356.87, Länderbank 219.—218.—, Unionbank 303.50—304.—, Magyar hitelrészvény 382.75—383.—, Osztrák-magyar államvasut 342.—342.75, Déli vasut 81.—81.25, Új Tramway 116.50—116.75, Trifaili 171.50, Alpési bánya 146.—146.50, Magyar általános közszénbánya 119.—, Rimamurányi 249.—249.50, Prágai vasipar 711.—, Osztrák villamossági 305.—307.—, Magyar aranyjáradék 121.45, Török sorsjegy 60.75, Német márka 58.82 1/2.

Délután 11 óra perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 356.65, Magyar hitel. 382.50, Länderbank 218.50, Osztrák-magyar államvasut 342.62, Déli vasut 81.—, Tramway 458.—, Török sorsjegy 60.75.

A déli tőzsde: Osztrák hitelrészvény 356.25, Magyar hitelrészvény 382.—, Länderbank 218.25, Unionbank 304.—, Anglo-bank —, Bankverein 259.—, Osztr.-magy. áll. 342.75, Déli vasut 80.—, Elbevolgyi vasut 265.25, Északnyugati vasut 251.75, Alpési bánya 146.50, Rimamurányi 248.—, Prágai vasipar 711.—, Májusi járadék 102.45, Magyar koronajáradék 99.35, Török sorsjegy 60.60, Német márka 58.82 forint kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.20, Magyar koronajáradék 99.30, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.75, Magyar földtehermentesítési kötvény 97.20, Magyar hitelrészvény 382.50, Magyar nyereségek kötvény 154.—, Kassa-oderbergi vasut 191.40, Magyar kereskedelmi bank 1432.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 252.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 248.50, 4.2% papírjáradék 102.45, 4.2% ezüstjáradék 102.40, Osztrák aranyjáradék 121.90, Osztrák koronajáradék 102.85, 1860. sorsjegyek 144.50, 1864. sorsjegyek 189.50, Osztrák hitelsorsjegyek 198.50, Osztrák hitelrészvény 387.37, Angol-osztrákbank 161.25, Unionbank 304.25, Bécsi Bankverein 259.50, Osztrák Länderbank 218.75, Osztrák-magyar bank 933.—, Osztrák-magyar államvasut 342.50, Déli vasut 81.—, Elbevolgyi vasut 265.52, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpési bányarészvény 146.50, Dohányrészvény 135.50, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 119.95, Német bankváltó 58.77.

Bécs, január 24. (Utótözsde.) A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 357.30, Magyar hitelrészvény 382.75, Anglo-bank 161.—, Bankver. 259.—, Union-bank 304.75, Länderb. 218.75, Osztrák-magyar államvasut 342.37, Déli vasut 81.—, Elbevolgyi vasut 266.25, Északnyugati vasut 252.25, Török dohányrészvény 136.—, Rimamurányi vasmű 249.—, Alpési bánya 146.40, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.35, Török-sorsjegy 60.40, Német márka azonnali szállítás 58.80.

Berlin, január 24. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde nyomott. Bányártekek erősen csökkentek. Vasutak gyengék. A zárlat csendes. Magánkamatláb 2 1/2%. Utimopénz 4—3 1/2%.

Berlin, január 24. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 102.30, 4.2% ezüstjáradék 102.20, 4% osztrák aranyjáradék 103.40, 4% magyar aranyjár. 103.10, osztrák hitelrészvény 224.40, magyar koronajáradék 100.—, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 145.60, Károly Lajos-vasut 107.—, orosz bankjegy 216.70, bécsi váltóár 169.90, 4% új orosz kölcsön 99.80, magyar beruházási kölcsön 103.30, olasz járadék 94.40. Az irányzat nyugodt.

Berlin, január 24. (Utótözsde.) Osztrák hitelrészvény 224.50, magyar koronajáradék —, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 145.60. Az irányzat javult.

Frankfurt, január 24. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.55, 4% osztrák aranyjáradék 103.30, 4% magy. aranyjár. 103.50, magy. koronajáradék 99.85, osztrák hitelrészvény 301.25, osztrák-magyar bank 795.—, osztrák-magyar államvasut 291.37, déli vasut 71.63, bécsi váltóár 169.85, londoni váltóár 20.38, párisi váltóár 80.816, bécsi bankverein 220.50, villamos részvény 139.90, alpési bányarészvény 123.50, 3% magy. aranykölcsön 91.10. Az irányzat csendes.

Frankfurt, január 24. (Utótözsde.) Osztr. hitelrészvény 302.37, osztrák-magyar államvasut 295.—, Déli vasut 71.87.

Hamburg, január 24. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.50, osztrák hitelrészvények 302.50, osztrák-magyar államvasut 736.—, déli vasut 169.—, olasz járadék 94.25, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magyar aranyj. 103.25. Az irányzat szilárd.

Páris, január 24. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.25, 3 1/2% francia jár. 107.65, olasz járadék 94.17, Osztr. m. államv. 731.—, Francia tőrl. jár. 101.90, 4% osztr. aranyjáradék 104.—, 4% magyar aranyjáradék 102.50, ottomanbank 55.—, párisi bank-részvény 91.—, osztrák Länderbank —, alpési bányarészvény 318.—. Az irányzat szilárd.

London, január 24. (Zárlat.) Angol consolok 112.75, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.3/4, olasz járadék 92.75, 4% magy. aranyjáradék 101.50, 4% rupia 63.25, Canada pacificvasut 91.3/4, leszámítási kamatláb 2 1/4, ezüst 26.25, Bécsi váltóár —. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 24. ezüst 56.7/8.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 24-én reggel 7 órakor.

Állomások	Legnagyobb mín. hőm. 100 +	A hőmérséklet Celsius szinten	Csapadék mm.	Állomások	Legnagyobb mín. hőm. 100 +	A hőmérséklet Celsius szinten	Csapadék mm.
Árvavárja	63-1	-2.0	4	Póla	68-0	+1.0	—
Selmeczbánya	68-0	+1.9	3	Lesina	67-8	+0.1	—
N.-Szombathely	65-1	+2.7	—	Sarajevó	69-1	+0.7	—
Magyar-Ovár	66-5	+2.4	—	Torino	69-8	+1.3	—
O-Gyalla	65-1	+1.8	—	Flórencz	69-4	+1.4	—
Budapest	68-6	+2.4	—	Róma	69-0	+1.5	—
Sopron	68-8	+1.9	—	Nápoly	68-7	+1.5	—
Hévíz	68-0	+3.6	—	Brindisi	67-3	+0.6	—
Keszthely	67-1	+0.4	—	Palermó	68-1	+1.0	—
Zágráb	68-4	+0.4	—	Malta	68-7	+1.3	—
Fiume	67-0	+1.7	—	Zürich	73-8	+1.8	—
Cikyonica	68-2	+1.0	—	Biarritz	77-0	+4.7	—
Pancsova	68-3	+1.2	—	Nizza	68-0	+1.2	—
Zsombolya	75-1	+4.0	1	Páris	77-3	+0.1	—
Arad	67-5	+0.2	—	Kopenhága	64-6	+1.2	—
Szeged	64-1	+2.1	—	Hamburg	69-0	+2.2	—
Szolnok	64-4	+1.8	—	Berlin	64-1	+4.9	8
Eger	62-8	+1.0	—	Christiansund	62-1	+1.3	9
Dérecs	61-1	+0.8	—	Stockholm	—	—	—
Kismárk	62-3	+3.5	11	Szent-Pétervár	73-4	+1.7	—
Ungvár	60-5	+0.6	1	Moszkva	45-0	+1.3	13
Szathár	63-4	+2.2	—	Varsó	—	—	—
Nagy-Váradi	63-1	+0.7	—	Kiev	53-7	+5.7	—
Kolozsvár	61-1	+1.0	—	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	60-5	+1.4	—	Szula	53-8	+1.1	—
Bécs	66-0	+1.8	—	Szofia	66-7	+2.8	—
Salzburg	73-6	+2.0	2	Konstantinápoly	64-5	+1.2	10
Klagenfurt	71-8	+7.4	—				

A helyzet lényegében változatlan. A nyugati magas és a keleti alacsony légnyomás között a különbség jelentékeny és azaz kapcsolatban a légáramlás is élénk.

Kiemelve csapadék volt mindenfelé, csak Franciaországban és a Földközi tenger környékén száraz az idő. A hőmérséklet Közép-Európában többnyire a fagypont fölé nem emelkedett.

Hazánkban erős, sőt viharos északnyugati szelek uralkodnak és elvélve esik a hó vagy eső. Gyenge tagy volt az ország keleti felében, nyugaton ellenben lassú orvadás állott be. Változó, időként csapadékos idő várható, élénk északnyugati szellőkkel és fagypont körüli hőmérséklettel.

VIZÁLLÁS.

— Január 24-én. —

Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Árnyék	Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Árnyék
		centiméter	°			centiméter	°
Don	Schärding	+ 42	—	Tisza	M.-Szécs	+ 18	—
	Passau	93	—		Tisza-Ujlak	60	—
	Bécs	177	V		V.-Námény	109	V
	Pozsony	60	V		Csep	178	—
	Komárom	62	V		Tokaj	58	—
	Budapest	44	V		Sz.-tök	71	V
	Ercsi	39	V		Csongrád	138	—
	Paks	33	V		Szeged	22	—
	Mohács	39	V		Titell	31	—
	Újvidék	47	V		Szamos	24	V
	Zimony	35	V		Szatmár	21	V
	Pancsova	14	V		Latorca	10	V
	Bárán	92	V		Latorca	10	V
	Orsova	78	V		Homonna	—	—
	M.-Fülöp	17	V		Ungvár	—	—
	Zsolna	17	V		Bárfa	+ 18	—
	Szered	29	V		Ócsa	—	—
	Eszékújvár	29	V		Békéscsaba	+ 148	V
	Sárvár	160	—		Székely	—	—
	Győr	54	—		H.-Németi	+ 17	—
	Zákány	42	—		Sch.-tök	—	—
	Eszék	42	—		Nagyvárad	15	—
	M.-Szerdah	05	—		F.-kőrös	22	—
	Zágráb	16	—		Feh.-kőrös	2	—
	Sziszák	04	—		K.-kőrös	54	—
	Mitrovicza	136	V		Gyóna	—	—
	Károlyvár	55	V		Gr.-Fehér	22	—
	Novi	10	—		Arad	153	V
	Banjaluka	—	—		Makó	24	V
	Dobó	—	—		K.-Kostály	69	V
	Zwornik	—	—		Temervár	90	V
					N.-Becske	63	—

Jelek magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felolós szerkesztő: Liposy Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 24-én.

Nyomatott az „ORSZÁGOS HIRLAP” körforgógépén, Budapest, VIII., József-körút 85. szám.